

رویدادهای مهم بین المللی و منطقه ای موثر بر تحولات ایران

جهان در هفته ای که گذشت:

جواد طالعی- رادیو آلمان - جمعه 15 خرداد 1383- 4 ژوئن 2004

ایالات متحده آمریکا، اکنون می کوشد درسی را که از تجربه ۱۵ ماه جنگ عراق آموخته است، در جهت تنظیم سیاستی تازه برای نزدیکی با اروپا و کاهش بحران عراق به کار بندد. همزمان با این تحول، شاهد تلاش اویک برای کاهش بحران انرژی نیز هستیم .

برکناری جورج تنت رئیس سیا و یکی دیگر از مسئولان بلندپایه این سازمان، سفر جورج دبلیو بوش به اروپا و دیدار او با پاپ و فرانسوا میتران، به عنوان مخالفان همیشگی جنگ عراق را، می توان نشانه ای از چرخش سیاست آمریکا در مورد عراق قلمداد کرد. این دو رویداد، به ویژه از آن جهت اهمیت می یابند که با ارائه قطعنامه تازه آمریکا و انگلستان به شورای امنیت سازمان ملل متحد و آغاز به کار دولت موقت عراق همزمان شده اند.

دولت موقت عراق، با ترکیبی از نمایندگان همه اقوام و مذاهب این کشور و حضور چشمگیر زنان، این هفته اعلام موجودیت کرد و با پشتیبانی آیت الله سیستانی روبرو شد. تیم تازه ای که قرار است زمینه برگزاری انتخابات آزاد را در عراق فراهم سازد، با تاکید بر حق مشارکت جدی خود در تصمیم گیری ها، نخستین قدم را برای جلب اعتماد مردم عراق برداشت . یک روز پس از تعیین دولت موقت جدید، آمریکا و انگلستان، با هدف جلب نظر آلمان، فرانسه و روسیه، پیش نویس قطعنامه ای را که قبلا تسلیم شورای امنیت سازمان ملل متحد کرده بودند، مورد بازنگری قرار دادند. پیش نویس قبلی، درباره میزان مشارکت دولت موقت عراق در تصمیم گیری ها و زمان عقب نشینی نیروهای موثلفین از این کشور سکوت اختیار کرده بود. گزارش روزنامه "نوبه سورشر تسایونگ" نشان می دهد که نسخه جدید قطعنامه ، برای دولت موقت عراق حق تصمیم گیری بیشتری در نظر گرفته و خروج نیروهای ائتلاف را، در آغاز سال ۲۰۰۶ میلادی پیش بینی کرده است. پیش نویس تازه، با نظر موافق دولت موقت عراق روبرو شد که ریاست آن را غازی الپاور به عهده گرفته است.

همزمان با این رویدادها، جورج دبلیو بوش، پس از ماه ها تعلل، سرانجام با کناره گیری جورج تنت رئیس سیا موافقت کرد. جورج تنت، در ماه های اخیر از سوی رسانه های گروهی آمریکا متهم شده بود که در ماه های پیش از حمله به عراق، گزارش های نادرستی در زمینه سلاح های کشتار جمعی این کشور در اختیار کاخ سفید قرار داده است .

بوش در اروپا

پس از کناره گیری جورج تنت و یکی از همکاران بلندپایه او، رئیس جمهور آمریکا برای دیدار با رهبران ایتالیا، واتیکان و فرانسه راهی اروپا شد. به گزارش هفته نامه دی ولت آلمان، با توجه به کثرت تعداد مخالفان حضور ایتالیا در جنگ عراق، ۱۰ هزار پلیس مامور حفظ امنیت رم شدند. این هفته نامه، ضمن اشاره به مخالفت همیشگی پاپ با جنگ عراق، سفر جورج دبلیو بوش به واتیکان را نیز راهی دشوار دانست. اما به هر رو، اقدام کاخ سفید را، برای نزدیک شدن به واتیکان و دولت های اروپایی مخالف جنگ، می توان به فال نیک گرفت. زیرا تنها یک سیاست مشترک جهانی است که امکان غلبه بر بحران عراق را خواهد داشت.

چاره اندیشی برای آرام ساختن عراق، این هفته ضمنا با اقدام مثبت اویک برای مقابله با بحران انرژی همراه بود. اویک، برای اثر نهادن بر نرخ نفت، که در پنج ماه اخیر بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته است، دو میلیون بشکه بر تولید خود افزود و اعلام کرد که از ماه اوت امسال روزانه ۵۰۰ هزار بشکه دیگر نیز بر این میزان می افزاید.

کشتار پزشکان بدون مرز

در کنار این تحولات مثبت، از قتل پنج عضو سازمان پزشکان بدون مرز به دست نیروهای فراری طالبان، باید به عنوان دردناک ترین حادثه سیاسی هفته یاد کرد. سازمان پزشکان بدون مرز، یکی از نهادهای غیردولتی بین المللی است که تاکنون جز کمک به نیازمندان خدمات پزشکی در سراسر جهان، هیچ نقشی در سیاست نداشته است. تنها نتیجه قتل ناجوانمردانه اعضای این سازمان خوش نام، محروم ساختن مردم تھی دست افغانستان از دسترسی به خدمات تیم های پزشکی است، که بدون هیچ چشمداشت مالی حاضر شده اند در شرایط خطرناک افغانستان به آنان کمک کنند. سازمان پزشکان بدون مرز، در پی بروز این فاجعه خونین، همکاران خود را از مناطق ناامن افغانستان به کابل فرا خواند و اعلام کرد خدمات خود را در این کشور تا اطلاع ثانوی به مواردی محدود خواهد کرد که به مرگ و زندگی انسان ها مربوط می شود .

برخی از رویدادهای مهم ایران

ایران در هفته ای که گذشت:

جواد طالعی- رادیو آلمان - جمعه 15 خرداد 1383- 4 ژوئن 2004

ادامه تنش با آژانس بین المللی انرژی اتمی، هشدار رئیس جمهور آمریکا، متهم شدن تهران به دریافت کدهای محرمانه آمریکائی ها از عراق، بحران مناسبات با ترکیه و سفر وزیر نفت جمهوری اسلامی به دمشق، مهمترین رویدادهای این هفته ایران بودند .

اختلاف میان جمهوری اسلامی و آژانس بین المللی انرژی اتمی، ظاهرا سر پایان ندارد. دکتر محمد البرادعی رئیس آژانس، این هفته، بار دیگر اعلام کرد که هنوز در زمینه منبع خرید اورانیوم های غنی شده و ابعاد استفاده از سانتریفوژها، ابهاماتی میان وی و مسئولان ایرانی وجود دارد. در حالی که آمریکا جمهوری اسلامی را متهم به تلاش در راه تولید سلاح های هسته ای می کند، ایران در ماه های گذشته همواره بر این نکته تاکید ورزیده است که از غنی سازی اورانیوم تنها قصد استفاده غیرنظامی دارد و در صدد تولید سلاح اتمی نیست. جمهوری اسلامی ضمنا در برخورد با آژانس انرژی اتمی همواره ادعا کرده بود که سانتریفوژها را در داخل کشور تولید کرده است. اما روزنامه تاگس تسایونگ، این هفته به نقل از محمد البرادعی نوشت: "ایران برای نخستین بار اعتراف کرده که سانتریفوژها را از خارج خریداری کرده است."

هشدار بوش

در حالی که مشکل ایران و آژانس انرژی اتمی همچنان لاینحل مانده است، جورج دبلیو بوش رئیس جمهور آمریکا، پس از گزینش دولت موقت عراق، هشدار داد که استقرار دموکراسی در عراق حامل پیامی روشن برای ایران خواهد بود. به گزارش پایگاه اینترنتی کاخ سفید واشنگتن، رئیس جمهور آمریکا، در يك کنفرانس مطبوعاتی اظهار داشت: "يك عراق آزاد، برای آزادی ایرانی ها و همه کسانی که خواهان آزادی در ایران هستند، حائز اهمیت است."

هشدار مجدد کاخ سفید و ابراز نگرانی رئیس آژانس انرژی اتمی، این بار از یکسو با متهم شدن احمد چلبی به جاسوسی برای ایران همراه است و از سوی دیگر با تیرگی مناسبات جمهوری اسلامی و ترکیه. به این دلیل می توان گفت که سیاست بین المللی جمهوری اسلامی آستان بحران های تازه ای است. خبرگزاری فرانسه، این هفته در مورد اتهامات احمد چلبی نوشت: "رئیس دفتر سرویس مخفی ایران در بغداد، اخیرا جزئیات مذاکرات خود با احمد چلبی را به صورت تلگراف برای تهران مخابره کرد. ماموران مخفی آمریکائی موفق به خواندن این تلگرام شدند و ادعا کردند چلبی در این پیام تلگرافی رمز باز کردن کد مخفی آمریکائی ها را در اختیار ایران قرار داده است . چلبی در تلگراف خود ادعا کرده که این رمز را از يك آمریکائی مست به دست آورده است". به گزارش خبرگزاری فرانسه، اف بی آی اکنون در جست و جوی آمریکائی مست است و سپا در پی کشف رازهای مربوط به جاسوسی چلبی برای ایران .

آتش زیر خاکستر

همزمان با این اتفاق، روزنامه وطن (چاپ ترکیه) هم خبر داد که ایران به صورت قطعی از واگذاری اداره امور فرودگاه بین المللی امام خمینی به شرکت "تاو" که يك شرکت ترکی است، خودداری می ورزد. به نوشته این روزنامه، ایران تصمیم خود را در آغاز هفته جاری به اطلاع ترکیه رساند. مقامات بلندپایه ترك، از جمله عبدالله گل وزیر خارجه این کشور، ظرف هفته های اخیر برای حل مشکل با ایران دست به تلاش های گسترده ای زدند که بی حاصل ماند. مقامات ترك، پیشاپیش اعلام کرده بودند که قطع همکاری ایران با شرکت تاو نتایج نامطلوبی در مناسبات میان دو کشور به بار خواهد آورد . آتش زیر خاکستر دیگر، در مناسبات میان ایران و ترکیه، مساله پ. کا.کا است. رهبران این تشکیلات، که از سال ۱۹۹۸ اعلام آتش بس کرده بودند، اخیرا اعلام کرده اند که به آتش بس خود پایان خواهند داد و علیه سرمایه گذاران خارجی و توریست های ترکیه دست به عملیات تروریستی خواهند زد. با توجه به این که ترك ها معتقدند بخشی از نیروهای پ.کا.کا به ایران پناه برده اند، از سرگیری عملیات این حزب، می تواند بهانه ای تازه برای بحرانی دیگر میان ترکیه و ایران باشد.

نفت ارزان برای سوریه؟

همزمان با این رخدادها، ایرنا گزارش داد که آقای بیژن نامدار زنگنه، وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران، در پی نشست روز پنجشنبه اویک در بیروت، با هیات ایرانی ی همراه خود به دمشق سفر کرده است. خبرگزاری جمهوری اسلامی به اهداف این سفر و محتوای مذاکراتی که قرار است در پایتخت سوریه صورت گیرد، اشاره نکرد. اما سوریه از آغاز استقرار جمهوری اسلامی، دریافت کننده نفت ارزان از ایران بوده است.

برندگان مناقصه فازهای 15 و 16 پارس جنوبی به زودی انتخاب می شوند

جمعه 15 خرداد 1383- 4 ژوئن 2004

پیشرفت فیزیکی براساس برنامه زمانبندی از مهمترین اهداف محسوب می شود . مجری جدید فازهای 15 و 16 پارس جنوبی در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی مهر گفت: پیشرفت پروژه براساس زمانبندی تعیین شده از مهمترین اهداف محسوب می شود. سهراب بهلولی قشقای دربارۀ آخرین وضعیت پروژه گفت: هم اکنون درحال بررسی پیشنهادات ارایه شده از سوی شرکت کنندگان در مناقصه هستیم.

وي بدون ذکر تاريخ دقيقی گفت: نتیجه مناقصه به زودي اعلام می شود .
براساس گزارش خبرنگار اقتصادي مهر، شرکت کنندگان در این مناقصه به چند دسته تقسیم می شوند که گروه اول مجتمع کشتي سازي و صنايع فراساحل با همکاری چند شرکت خارجي از کشورهای انگلیس، ژاپن و کره و چند شرکت داخلي، در گروه دوم نیز سازمان گسترش و نوسازي صنايع ایران و شرکت پتروپارس با همکاری یک شرکت خارجي در مناقصه شرکت کرده اند.
وي افزود: از این فازها 50 میلیون متر مکعب گاز تصفيه شده در روز، بیش از یک میلیون تن در سال گاز مایع ، 80 هزار بشکه میعانات گازی در روز و یک میلیون تن اتان درسال تولید خواهد شد.

تروریسم و سلاحهای کشتار جمعی

طرح جدید آژانس بین المللی انرژی اتمی برای مبارزه با تروریسم هسته ای

جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

دکتر آنیتا نیلسون Dr. Anita Nilsson رئیس اداره امنیت هسته ای آژانس بین المللی انرژی اتمی از طرح جدید و رویکرد بلند مدت آژانس برای مبارزه با تروریسم هسته ای خبر داد .
به گزارش خبرنگار ي مهر به نقل از سایت خبري آژانس بین المللی انرژی هسته ای دکتر آنیتا نیلسون Dr. Anita Nilsson رئیس اداره امنیت هسته ای آژانس در یک سخنرانی در موسسه روابط بین الملل رویال لندن گفت : با افزایش تهدیدات جهانی تروریسم هسته ای ، آژانس یک طرح جهانی برای مبارزه با تروریسم هسته ای دارد .
در مرکز این طرح متخصصان شرکت دارند که به کشورها برای بهتر کردن امنیت خود بر ضد فعالیتهای تروریستی با استفاده از مواد هسته ای و رادیو اکتیو کمک می کنند.
در ماه مارس 2004 ، 27 میلیون دلار بوسیله 24 کشور و یک سازمان برای اجرای سه ساله این طرح در نظر گرفته شد و 14 کشور نیز کمکهای دیگری را برای طرح پیش بینی کردند .
حمایت ها شامل سرویس های متخصصان هسته ای و امنیتی می شود که نسبت به چگونگی ممانعت ، کشف و پاسخگویی به تهدیدات تروریسم هسته ای آگاهی دارند . این طرح که پس از حملات 11 سپتامبر در آمریکا توسعه یافت و بر تکنولوژی های پیشرفته و آموزش و بررسی متمرکز شد، سوابق زیر را شامل می شود :
- بیش از 50 ماموریت ارزیابی برای برآورد حفاظت فیزیکی از مواد هسته ای و کارخانه های انرژی اتمی و دیگر تاسیسات
- 60 دوره آموزشی برای کمک به دولتها برای بالا بردن استانداردهای امنیتی خود در تاسیسات هسته ای و افزایش کنترل مواد هسته ای و رادیو اکتیو .
- بالا بردن سطح تجهیزات در بیشتر کشورهای دنیا
وي در مورد تلاش آژانس برای ممانعت از تهدیدهای تروریستی گفت : تهدید اصلی شانس دستیابی تروریست ها به مواد هسته ای است . تلاش آژانس با هدف ممانعت از دستیابی تروریستها به پلوتونیوم کافی و اورانیوم غنی شده سطح بالا برای ساخت نوعی وسیله منفجره هسته ای است .
این طرح شامل 4 تهدید اساسی می شود :
1. سرقت تسلیحات هسته ای
2. سرقت مواد هسته ای
3. سرقت مواد رادیواکتیو دیگر
4. تخریب
دکتر نیلسون در مورد آژانس و اقدامات ضد تروریستی آن اظهار داشت که با مطالعه تعداد زیادی از سناریوها و اهداف تروریستی یک رویکرد بلند مدت برای ممانعت ، کشف و پاسخگویی به اقدامات مربوط به مواد هسته ای و رادیو اکتیو تروریستی اتخاذ کرده است .
وي با اعلام این مطلب گفت : با این حال آژانس توانایی کمی برای مبارزه با تروریسم دارد و سازمانهای بیشتری برای ادامه این مبارزه ضروري است .

رویدادهای عراق ، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

تیم مشورتی سازمان ملل، در اولین گام برای زمینه سازی برگزاری انتخابات در عراق در روز 31 ژانویه، کمیسیون انتخاباتی مستقل هشت نفره پی را انتخاب کرد و قوانین انتخاباتی برای این کشور را وضع کرد.

جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

به گزارش خبرنگار ي دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از خبرنگار ي آسوشیندپرس، کارینا پرلی رییس برگزاری انتخاباتها در سازمان ملل، با اعلام این خبر گفت که به رغم شرایط امنیتی نامناسب که مشکلات ساختاری را به وجود آورده است، این کمیسیون به خوبی و به طور مناسب، تشکیل شده است.

براساس این گزارش، اعضای این تیم هشت نفره عبارتند از: عبدالحسین الهنداوی، فرید میکایل، حمید عباس الحسینی، ابراهیم علی علی؛ عزالدین محمد شفیق؛ مصطفی صفوت رشید، محمد جیوری و محمد عالمی که ریاست این هیات را به عهده دارد. این افراد از سراسر عراق انتخاب شده‌اند؛ اما هیچکدام از آنها شناخته شده نیست. وظیفه‌ی این هیات، این است که از رای دهندگان ثبت نام کند، جایگاه‌های رای‌گیری و سایر زیرساخت‌های لازم را تعیین کند و کارمندان انتخاباتی از جمله 130 هزار مسوول برگزاری انتخابات را برگزیند. این کمیسیون، همچنین قوانین سیاسی احزاب را ترسیم می‌کند و در زمینه‌ی رای‌دادن، به عراقی‌ها آموزش می‌دهد. پرل‌ی اظهار داشت: این هیات از لحاظ مالی و سیاسی کاملاً مستقل است؛ چرا که روند انتخاباتی را برای مدت دو سال هدایت می‌کند. در انتخابات عراق هر فردی که بتواند 500 امضای حامی کاندیداتوری وی در انتخابات را جمع کند، می‌تواند در انتخابات شرکت کند. دولت آمریکایی عراق هم‌اکنون 250 تا 260 میلیون دلار را برای انتخابات ژانویه اختصاص داده است. این کشور باید پس از انتخابات، درباره‌ی نظام ریاست جمهوری یا پارلمانی این کشور تصمیم بگیرد.

تمام احزاب عراقی باید فعالیت‌های مسلحانه را متوقف کنند جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

نخست وزیر عراق، مردم این کشور را به همکاری با دولت برای نابودی تروریسم، تروریست‌ها و در راس آنها ابو مصعب الزرقاوی که تحت تعقیب نظامیان آمریکایی نیز قرار دارد، فراخواند. به گزارش خبرگزاری مهر، ایاد علاوی نخست وزیر عراق امروز در پیامی تلویزیونی که از شبکه محلی این کشور پخش شد، اظهار داشت: هیچ تشکل یا گروه مسلحانه‌ای خارج از چارچوب دولت نمی‌تواند فعال باشد و با کمک گرفتن از احزاب عراقی به تمامی مظاهر مسلحانه در کشور پایان خواهد داد.

ایاد علاوی وعده داد عراقی دموکراتیک و فدرالی ایجاد کند و از مراجع دینی به ویژه آیت الله سیستانی برای حمایت از روند سیاسی در عراق تشکر کرد. نخست وزیر عراق در نخستین سخنرانی خود پس از پذیرفتن مسئولیت کابینه موقت عراق، عراقی‌ها را به همکاری با دولت برای نابودی تروریسم و تروریست‌ها و در راس آنها ابو مصعب الزرقاوی که تحت تعقیب نظامیان آمریکایی نیز قرار دارد، فراخواند و گفت: این همکاری امنیت و سلامت خانواده‌های عراقی را از شر گروه‌های خلافکار حفظ می‌کند. وی همچنین گفت که به زودی قوانین خاصی برای ورود اتباع بیگانه به کشور و کنترل مرزها و ممنوعیت ورود غیر قانونی آنان صادر خواهد شد.

الیاور با تأکید بر اینکه هیچ جایگاهی برای فعالیت‌های مسلحانه خارج از چارچوب دولت وجود ندارد گفت گروه‌های شبه نظامی را منحل خواهد کرد و تلاش دارد تا اعضای این گروه‌ها در تشکیلات ارتش، پلیس و نیروهای امنیتی فعالیت کنند. وی بیکاری را بزرگترین خطر برای اقتصاد عراق دانست و گفت که تلاش خواهد کرد تا ارزش دینار عراق را بالا برده و میزان تولید نفت را افزایش دهد.

نخست وزیر عراق با پیش بینی اینکه کشور عراق در آینده از مشکلات اقتصادی روبرو شود، اظهار داشت: کابینه اش برای لغو بدهی‌های که ملت عراق از آن رنج می‌برد فعال است و آنچه که مشکلات اقتصادی را افزایش می‌دهد حملات تروریستی به تاسیسات نفتی و خدماتی است. علاوی با تأکید بر اینکه وی برای تحقق وحدت ملی و حاکمیت قانون فعالیت خواهد کرد، خواستار تفاوت گذاشتن میان مجرمان و بی‌گناهان در حزب بعث شد و خاطر نشان کرد: آنهایی که دست‌هایشان به خون عراقی‌ها آغشته است به دادگاه ارائه‌ارجاع خواهند شد و بی‌گناهان حزب بعث نیز به جامعه خواهند پیوست.

وی تأکید کرد: عراق به همسایگان خود تجاوز نخواهد کرد بلکه یاور آنها خواهد بود و عراق کشور آزادی‌ها و حقوق بشر خواهد بود.

نخست وزیر عراق با اشاره به بررسی طرح پیشنهادی آمریکا و انگلیس در شورای امنیت سازمان ملل متحد گفت: نیروهای چند ملیتی در کشور خواهند ماند تا نیروهای ارتش، پلیس و امنیتی عراق سازماندهی شوند و خروج نیروهای چند ملیتی از عراق در زمان جاری به ایجاد بحران در کشور خواهد انجامید.

علاوی با یادآوری اینکه عراق اشغالگری را رد و برای پایان آن در سریعترین زمان ممکن تلاش می‌کند گفت: غازی عجیل الیاور رئیس جمهور عراق در نشست سران گروه هشت که در تاریخ 8 تا 10 ماه جاری میلادی در آمریکا شرکت خواهد کرد تا بتواند حمایت بین‌المللی را برای روند بازسازی عراق و شکست تروریسم اقتصادی را جلب کند.

ابراهیم الجعفري و روژ نوري شاويس دو معاون رئيس جمهوري نیز در این سفر الياور را همراهي مي کنند.

مداخله رژیم ایران در عراق

عراق ; حکومت نامشروع

سرمقاله روزنامه جمهوري اسلامي - شنبه 16 خرداد 1383 - 5 ژوئن 2004

بسم الله الرحمن الرحيم

تعيين دولت انتقالی برای عراق توسط آمریکا ، اساس حکومت آينده این کشور را با عدم مشروعیت درآمیخت . این دولت را ظاهر « اخضر ابراهیمی » نماینده سازمان ملل برگزیده است ولی طبق آنچه خود اخضر ابراهیمی تصریح کرد ، او فقط به نظر آمریکا عمل نموده و آنچه « پل برمر » حاکم آمریکائی عراق به او دیکته کرده همان را به اجرا درآورده است . اخضر ابراهیمی ، اعتراف دیگری نیز در همین زمینه دارد که علاوه بر آنکه در پرونده تاریخ معاصر عراق ثبت شدنی است ، چهره واقعی دموکراسی آمریکائی را نیز برملا می کند. او گفت : پل برمر ، دیکتاتور عراق است و آنچه در عراق صورت میگیرد طبق اراده اوست ، زیرا در عراق ، پول و امضا در اختیار « برمر » قرار دارد... حتی اگر اخضر ابراهیمی به این واقعیت های تلخ اعتراف نکرده بود ، باز هم دولت انتقالی عراق نامشروع بود. زیرا اصلی ترین پایه مشروعیت هر حکومتی ، انتخاب آن توسط مردم است . دولت انتقالی عراق که اسامی رئیس جمهور ، نخست وزیر ، وزرا و معاونان رئیس جمهورش توسط اخضر ابراهیمی اعلام شده ، با رای و نظر مردم عراق انتخاب نشده و هیچ ارتباطی با مردم ندارد. انتساب این دولت به سازمان ملل نیز هرچند دروغ است و نماینده سازمان ملل نیز فقط خواست آمریکا را عملی ساخته ، لکن حتی اگر واقعا این انتخاب مربوط به خود سازمان ملل بود نیز این دولت فاقد مشروعیت بود ، زیرا سازمان ملل فقط میتواند از طریق انتخاباتی که مردم در آن رای و نظر خود را ابراز نمایند دولت را مشخص کند و در عراق چنین اتفاقی نیفتاده و نه تنها مردم به این افراد رای نداده اند بلکه مخالفت خود را به شکل های مختلف با تعیین چنین دولتی ابراز داشته اند. نامشروع بودن دولت انتقالی عراق از جنبه دیگری نیز مورد تاکید می باشد و آن مخالفت مرجعیت دینی است . حضرت آیت الله سیستانی ، مرجع بزرگ شیعیان عراق که اکثریت مردم این کشور را تشکیل میدهند رسماً اعلام کرده اند دولت انتقالی نامشروع است . ایشان قبلاً نیز خواستار برگزاری انتخابات شده بودند و اعلام کرده بودند هر اقدامی برای تشکیل دولت در عراق بدون انتخابات صورت بگیرد ، فاقد مشروعیت خواهد بود.

در ایران نیز حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب ، در مراسم پانزدهمین سالگرد ارتحال امام خمینی بنیانگذار نظام جمهوري اسلامي طی سخنانی گفتند : « اشغالگران عراق حق ندارند حتی یک نفر را به عنوان حاکم تعیین کنند » . این سخن ، علاوه بر آنکه بر مبنای شرعی استوار است ، دقیقاً منطبق بر اصول دموکراسی مورد قبول غرب نیز می باشد. خود آمریکا که مدعی است برای استقرار دموکراسی به عراق لشکرکشی کرده ، انتخاب حاکمان بدون رای مردم را برخلاف دموکراسی میدانند هرچند خود به این نظریه پای بندي نشان نمیدهد و حتی بوش کوچک رئیس جمهور کنونی آمریکا نیز با توسل به زور و تزویر به کاخ سفید راه یافته است . در يك کشور اسلامی مثل عراق ، علاوه بر همه این مطالب ، اصولاً حضور يك قدرت غیرمسلمان ، آنهم قدرت متجاوز و مستکبری با مشخصات آمریکا ، نامشروع است و قرآن کریم با صراحت تمام آنرا رد می کند و نامشروع بودن هرگونه دخالتی توسط چنین بیگانه ای را اعلام مینماید و میفرماید « ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا » (آیه 141 سوره آل عمران) . بدین ترتیب ، این جمله بسیار مهم که رهبر معظم انقلاب در بیانات روز 14 خردادشان در کنار تربت پاک حضرت امام خمینی فرمودند : اشغالگران حتی يك روز هم نباید در عراق بمانند ، يك اصل مسلم قرآنی و دینی است و برهمن اساس همه دخالت ها و تصرفات آمریکا و سایر اشغالگران در عراق ، نامشروع است و تبعیت از آن حرام می باشد.

توجیحات سیاسی بعضی عناصر و محافل که گرفتار سیاست زدگی هستند نیز قابل اعتنا نیست . درست همین توجیحات است که به اشغالگران اجازه ماندن میدهد و مجال مبارزه را از مجاهدان غیرتمند میگیرد. سیره پیشوایان دینی ما همواره پرهیز از این توجیحات غیرشرعی و تمسك به متن دین بود ، سیره ای که امروز نیز رهبران دینی ما برآند و این راهی است که امام خمینی پیمود و پیروز نیز شد. فاصله گرفتن از این راه خواری دنیا و عقوبت سخت آخرت را در پی خواهد داشت .

تحلیل اوضاع ایران و عراق در رسانه های جمعی

هفته نامه های ایران: ۱۵ خرداد

بي بي سي - جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

تحولات مجلس، مخالفت با نقض حکم اعدام هاشم آغاچری، ثبت نام برای عملیات انتخاباتی، مطالب اصلی هفته نامه های چاپ ایران است و نشریات منسوب به محافظه کاران در پانزدهمین سال درگذشت آیت الله خمینی به گرامیداشت یاد بنیاد گذار جمهوری اسلامی پرداخته اند.

نشریه های **شما** ارگان حزب مؤتلفه اسلامی و **یالثارات** و **عبرت های عاشورا** وابسته به انصار حزب الله از آغاز به کار مجلس هفتم استقبال کرده و با ارائه پیشنهادهای از نمایندگان خواسته اند با خدمتگزاری به حل مشکلات مردم بپردازند.

شما نوشته: "ترکیب جدید مجلس می تواند در انتخابات ریاست جمهوری آینده نیز در عرصه سیاسی موفق شود و راه را برای خدمت بیشتر به جامعه در اندوختن سرمایه های معنوی برای خود هموار سازد."

یالثارات نوشته: "نمایندگان مجلس از نقاط ضعف مجلس ششم درس بگیرند و از تمام ویژگی هایی که منجر به قهر مردم از آنها شد دوری گزینند."

سرمقاله نویس **عبرت های عاشورا** نمایندگان مجلس ششم را به ایجاد اختلاف و درگیری، گسترش اختلاف طبقاتی و فساد متهم کرده و از نمایندگان مجلس هفتم خواسته است به جبران خسارت های نمایندگان گذشته بپردازند.

هفته نامه های **امید جوان** و **صدا** عملکرد چهار سال گذشته مجلس و چشم انداز آینده مجلس هفتم بررسی کرده اند.

صدا نوشته: "آنها که امروز بر اسب مراد سوارند و آمده اند تا کاری کنند کارستان، باید بسیار هوشیارتر و آگاه تر از حریفان خویش باشند و بدانند که سیاست سلام و صلوات بر نمی دارد و باید مرد عمل باشند و اندیشه های نو داشته باشند و با درک زمانه باری از دوش خسته این ملت بردارند." نویسنده **صدا** مجلس هفتم را به رینگ مسابقه تشبیه کرده که مردم حریفان پیشین را که در عمل به قول های خویش ناتوان و ناکام ماندند تهی و پاک کرده و آنقدر حوصله خواهند کرد تا ببیند هماوردهای تازه چند مرده حلاجند.

صدا می نویسد: پهلوانان (مجلسیان) هم باید این را آویزه گوش کنند که این ملت صبور و نجیب بسیاری از خطاها را می بیند و به خاطر می سپارد و باور دارد که عاقبت نردبان این جهان افتادنی است و استخوان آن کس که بالاتر نشسته سخت تر خواهد شکست.

امید جوان نوشته: "در دیاری که مقامات آن این باور را ترویج می کنند که سیاست ما عین دیانت ماست و مردمان آن همچنان بر این باورند که سیاست پدر و مادر ندارد، مجلس ششم به عنوان سیاسی ترین مجلس و در مقام مذمت معرفی شده است. حال آن که معلوم نیست اگر در مجلس نباید به سیاست پرداخت کجا می توان کنش سیاسی داشت؟"

مهرداد خدیو نویسنده **امید جوان** نوشته: "مجلس ششم نشان داد چهره واقعی قوه مقننه شورای نگهبان است، یک نهاد اجماعی که ابتدا انتخاب می کند سپس معرفی می کند و در مرحله سوم حق تشخیص صحت انتخابات را دارد و می تواند مصوبات مجلس هفتم را وتو کند."

امید جوان می نویسد: "به نظر می رسد شورای نگهبان در مجلس هفتم کار چندان دشواری در پیش نداشته باشد زیرا هم اکثریت منتخبان همفکر آنانند و مجلسیان نیز پذیرفته اند که یک جمع مشورتی بیش نیستند و قوه مقننه در عمل همان شورای نگهبان است. اکنون نیز اگر رئیس مجلس روحانی نیست چه باک که عملاً رئیس قوه مقننه دبیر شورای نگهبان است که یک روحانی است."

عبرت های عاشورا و **شما** از عملکرد وزارت خارجه انتقاد کرده و نوشته اند عدم واکنش در مقابل حوادث عراق زبینه جمهوری اسلامی نیست.

عبرت های عاشورا عملکرد این وزارتخانه را باعث سرافکنندگی ایران در برخی مجامع جهانی دانسته و پیشنهاد کرده الحاق ایران به پروتکل منع گسترش سلاح های هسته ای مورد بازنگری قرار گیرد و همزمان با قطع رابطه با بریتانیا، با عوامل خاطی در وزارت خارجه برخورد شود.

شما با ضعف توصیه کردن عملکرد وزارت خارجه در زمینه هتک حرمت عتبات نوشته، شاید وزارت خارجه این نگرانی را داشته باشد که اخراج سفیر بریتانیا مناسبات ما را با اروپا بر هم بزند ولی آیا عتبات عراق برای کشورمان این ارزش را ندارد که به خاطر آن سفیر بریتانیا در تهران اخراج شود؟

پرتو سخن که در قم منتشر می شود در عنوان اصلی خود بیانیه طلاب حوزه علمیه قم را در مخالفت با نقض حکم هاشم آعاجری چاپ کرده است.

در این بیانیه آمده است: "طی دو سالی که آعاجری دستگیر و حکم اعدام در باره اش صادر شده هتاکان از نگرانی تا حدودی دم فرو بسته و از اهانت به مقدسات و انکار ضروریات خودداری کرده اند ولی چنانچه این حکم نقض شود از فردای آن روز قلم ها و زبان های هتاکان مجدداً حمله خود را به دین و مقدسات آغاز خواهند کرد."

طلاب حوزه علمیه قم، نقض حکم آقای آعاجری را مقدمه نقض حکم سلمان رشدی دانسته که آیت الله خمینی وی را مرتد و حکم اعدام برای او صادر کرد.

به نوشته **پرتو**، اگر سلمان رشدی علیه اسلام، پیامبر و قرآن مطالب اهانت آمیزی نوشته، آعاجری به تمام دین و آموزه های اهانت روا داشته است. پس چگونه برخی از حکم اعدام سلمان رشدی حمایت ولی در جهت نقض حکم آعاجری تلاش می کنند.

پرتو سخن و **یالثارات** نوشته اند: "بیش از سه هزار نفر داوطلب برای اجرای عملیات شهادت طلبانه ثبت نام کرده اند" و به نوشته یالثارات: "ثبت نام از داوطلبان عملیات استشهادی ادامه دارد و به زودی ثبت نام از داوطلبان شهرستانی نیز آغاز خواهد شد."

در فرم ثبت نام برای عملیات انتحاری سه گزینه در نظر گرفته شده است: "عملیات علیه اشغالگران عتبات عالیات، قدس شریف و اجرای حکم اعدام سلمان رشدی."

آژانس بین المللی انرژی اتمی و رژیم ایران

آخرین گروه از بازرسان آژانس بین المللی انرژی اتمی امشب تهران را ترک می کنند
جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

یک مقام آگاه اعلام کرد که آخرین گروه از بازرسان آژانس بین المللی انرژی اتمی امشب تهران را به مقصد وین ترک می کنند.

وی به خبرنگار "مهر" گفت: تا نشست آتی شورای حکام دیگر هیچ گروه دیگری از آژانس به ایران سفری نخواهد داشت.

این مقام همچنین درباره گزارش اخیر مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی ایران، افزود: اگر چه در این گزارش از همکاری های ایران تقدیر و تشکر بعمل آمده است، اما با این وجود و برغم تمام تلاش ها و فعالیت های گسترده جمهوری اسلامی، در آن هیچ ارزیابی روشن و مثبتی از مجموعه فعالیت های چند ماهه ایران ارایه نشده است. وی با اشاره به اجازه ایران برای دسترسی های متعدد بازرسان به سایت های مختلف هسته ای، که به تاکید او در طول تاریخ همکاری دیگر کشورها با آژانس بی سابقه بوده است، گفت: مدیرکل در گزارش خود به بسیاری موضوعات همچون UCF، سانتریفیوژ، لیزر، راکتور تحقیقاتی، تاسیسات فرآوری اورانیوم، پلونیوم، پلوتونیوم و بازدید بازرسان از تمامی این تاسیسات و همچنین مصاحبه با کارشناسان و متخصصان آنها، که هر یک حجم گسترده ای از اطلاعات را در بر می گیرد، اشاره کرده؛ اما همچنان در این باره اظهار نظر قطعی نشده و باوجود روشن بودن تمامی سوالات، البرادعی این نکات را همچنان باز گذاشته و تمامی این موضوعات حل شده را، بازگذاشته است. وی تاکید کرد: به نظر می رسد که مقامات آژانس تحت تاثیر فشارهای سیاسی کشورهای غربی، تمام این همکاری ها را نادیده گرفته و همچنان می خواهند که این موضوعات در شورای حکام ماه سپتامبر مورد بررسی قرار گیرد.

این مقام افزود: بر اساس موافقت های جمهوری اسلامی ایران با اروپا قرار بود که بعد از تعلیق غنی سازی، بقیه مسائل از دستور کار شورای حکام خارج شده و به روال عادی برگردد؛ ولیکن متأسفانه باوجود همکاری کامل تهران برای تعلیق غنی سازی، گزارش البرادعی بدون در بر داشتن نکته جدیدی، حاکی از آن است که تعلیق همچنان باقی مانده و شورای حکام درباره اش تصمیم گیری کند. وی در ادامه گفت: ایران از سال 2000 میلادی تمامی جزئیات کارخانه UCF اصفهان را به آژانس اعلام کرده بود و بازرسان هم به دفعات از آن بازدید بعمل آورده اند؛ اما مدیر کل این مساله را هم مبهم قلمداد کرده است.

وی که خود از کارشناسان ارشد مسائل هسته ای است، افزود: این گزارش جدا از آنکه حرف تازه ای درباره ایران ندارد، در مواردی حاوی دروغ و موارد کذب است و حتی به صراحت با گزارش تیم های بازرسی آژانس تضاد دارد.

این مقام آگاه تاکید کرد: البرادعی پاسخ مناسبی به اقدام ایران در ارایه اظهارنامه 1033 صفحه ای نداد و با آنکه تمامی موضوعات فی مابین، جز P2 و آلودگی ها به صورت کامل رفع ابهام شده بود، اما آژانس باز وضعیت پرونده هسته ای ایران را معلق نگاه داشته است.

وی با اشاره به بی سابقه بودن تعداد حضور بازرسان در ایران از سه ماه گذشته تاکنون، خاطر نشان ساخت: به گمان من گزارش البرادعی کمکی به افزایش اعتماد و همکاری ایران با آژانس نمی کند. وی افزود: این برخورد با پرونده هسته ای ایران، باوجود جلسات بسیاری که میان کارشناسان ایرانی در وین و تهران برگزار شده، سوال برانگیز است.

این کارشناس ارشد مسائل هسته ای افزود: پذیرش پروتکل، اجرای آن پیش از تصویب در مجلس، تعلیق غنی سازی و قطع سازی، ارائه اظهارنامه، همه و همه داوطلبانه و با هدف اعتمادسازی و شکستن تبلیغات خصمانه آمریکا بوده؛ اما بسیاری از موارد یادشده در گزارش البرادعی به صورت شاخص و برجسته لحاظ نشده است.

وی تصریح کرد: آژانس می توانست با انشا و جمله بندی مناسب شورای حکام را به سمت جمع شدن مساله سوق دهد.

وی در پایان با تاکید بر این نکته که بهره مندی از تکنولوژی صلح آمیز هسته ای، یک خواست و اجماع ملی در جمهوری اسلامی است و مسوولان کشور در راستای تامین نظر مردم عمل می کنند؛ گفت: ما با آژانس همکاری کرده ایم؛ به همکاری ادامه می دهیم؛ دنبال اعتماد سازی هستیم و کارهایمان نیز صلح آمیز است؛ اما حداقل انتظار مردم کشورمان این بود که گزارش آژانس فنی و کارشناسی و به دور از مسائل سیاسی باشد و در آن تصریح می شد که بسیاری از مسائل میان تهران و وین حل و فصل شده و مسایل دیگر هم در حال حل و فصل شدن است.

نگاهی تفصیلی به گزارش مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی

جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

اعلام جزئیات جلسات و مکاتبات میان تهران و آژانس از اسفند 82 تاکنون

یک دیپلمات مستقر در مقر آژانس بین المللی انرژی اتمی با اشاره به گزارش البرادعی که شامل یک گاه شمار از ماه مارس 2004 ، مسائل حل نشده و گامهای بعدی ، خلاصه ای از برآورد فعلی آژانس و نیز یک ضمیمه در مورد فعالیتهای بررسی آژانس در پاسخ به این درخواست است ، بخشهایی از گاه شمار اخیر را برشمرد.

وی به استناد این گزارش به خبرنگار "مهر" گفت: در روز 3 مارس 2004 آژانس به ایران در مورد قصد آژانس برای وارسی واحد نیمه صنعتی غنی سازی سوخت (PFEP) در نطنز و دیگر بازدیدها از مناطق دیگر در ایران و بحثها در مورد برنامه هسته ای ایران در فاصله زمانی 13 تا 18 مارس 2004 اطلاع داد . در روز 12 مارس 2004 ایران به این اظهاریه آژانس با بیان اینکه به دلایل عملی از جمله آماده نبودن پرسنل ، ایران نیاز دارد برای این بازرسی که مطابق برنامه پیشنهاد شده باید انجام می شد ، آماده شود . مطابق برنامه این بازرسی باید در آخرین هفته سال نو ایرانی انجام می شده ، که به نیمه دوم ماه آوریل سال 2004 به تعویق انداخته شد . آژانس در همان روز از ایران خواست درمورد به تعویق انداختن بازرسیها و نظارت ، فوراً تجدید نظر کند .

وی با اشاره به اینکه آژانس یک توضیح شفاهی به همراه ضمیمه توضیحات و نکات توضیحی ایران را در زمینه گزارش مدیرکل آژانس بین المللی انرژی هسته ای در تاریخ 5 مارس 2004 از تهران دریافت کرد که این موضوع به درخواست ایران بوسیله دبیرخانه روز 5 مارس 2004 منتشر شد ، افزود: روز 30 مارس 2004 دبیرخانه پاسخی به آن توضیحات و نکات توضیحی را در سند Note 17/2004 صادر کرد .

این دیپلمات گفت : 15 مارس 2004 آژانس یک توضیح شفاهی از ایران دریافت کرد که در آن بیان شده بود : دستور برای اجرای تصمیماتی که روز 24 فوریه داوطلبانه توسط ایران اتخاذ شد ، صادر شده است و برنامه ریزی برای اجرای این دستور آغاز شده است اما به دلیل اینکه به تعطیلات سال نو ایرانی نزدیک می شویم وارسی تعلیق این اقدامات می تواند از 10 آوریل 2004 آغاز شود. ایران همچنین به آژانس اطلاع داد که بازرسی PFEP می تواند در روز 29 مارس 2004 انجام شود که بازرسی در آن تاریخ انجام شد .

وی در توضیح این گاه شمار افزود : روز 6 آوریل 2004 ، مدیر کل و مقامات عالی رتبه آژانس در تهران با رئیس جمهور ایران آقای خاتمی ، آقای آقازاده معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی و دکتر روحانی دبیر شورای عالی امنیت ملی و آقای خرازی وزیر امور خارجه ایران برای بحث در مورد اجرای تعهدات دیدار کردند . طی این بحثها مقامات ایرانی پذیرفتند تا با آژانس در زمینه تعدادی از مسائل حل نشده با هدف رسیدن به پیشرفت‌هایی در زمینه حل چنین مسائلی تا پیش از اجلاس ماه ژوئن 2004 شورای حکام همکاری کنند .

وی با اشاره به برنامه این بازدیدها که ابتدا برای اواسط ماه مارس برنامه ریزی شده و شامل بحثهای مربوط به برنامه هسته ای ایران می شد ، به استناد گزارش البرادعی گفت : این بازدیدها سرانجام در روزهای بین 12 تا 23 آوریل 2004 انجام شد . ماموریت همچنین شامل بازدید متخصصان تکنولوژی سانتریفیوژ آژانس از تعدادی از اماکن مربوط به فعالیتهای غنی سازی سانتریفیوژ P2 ایران می شد . آنها همچنین تعدادی از کارگاههای خصوصی را برای بررسی توقف مونتاژ سانتریفیوژ و تولید داخلی اجزای سانتریفیوژ در آن اماکن ، مورد بازدید قرار دادند . تا آن زمان هیچ توافقی در مورد شرایط دسترسی به کارگاههای تولید اجزا در سایت‌های متعلق به سازمان صنایع دفاعی (DIO) حاصل نشد و آژانس قادر به انجام هیچ فعالیت وارسی در آن اماکن نبود.

این دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی افزود: در روز 15 آوریل معاون مدیر کل در زمینه پادمانها (DDG-SG) در وین با آقای زمانی نیا مدیرکل سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه دیدار کرد تا در مورد شرایط دسترسی آژانس به سایت‌های متعلق به (DIO) بحث کند . اما در آن زمان هیچ توافقی حاصل نشد . در روزهای 20 و 21 آوریل 2004 آژانس با یک هیئت ایرانی به سرپرستی آقای ناصری مشاور ویژه دولت ایران دیدار کرد تا در زمینه مسائلی که در جلسه 6 آوریل 2004 در ایران به آنها اشاره شد از جمله دسترسی به سایت‌های DIO بحث کنند .

وی با اشاره به فعالیت های انجام شده در دوره بین 24 آوریل تا 5 می 2004 در گفتگو با "مهر" تصریح کرد : آژانس بازرسیهایی را از راکتور تحقیقاتی تهران (TRR) ، آزمایشگاههای چندمنظوره جابر ابن حیان (JHL) ، کارخانه تبدیل اورانیوم (UCF) و آزمایشگاه تولید سوخت (FEL) انجام داد . علاوه بر بازدیدها ، بحثهایی در زمینه آزمایش‌های تبدیل اورانیوم قبلی ایران صورت گرفت .

به گفته وی در روز 26 آوریل ، آژانس به ایران در مورد درخواست‌های برای بازرسیهای مستقل از تعلیق داوطلبانه تولید داخلی اجزای غنی سازی سانتریفیوژ در سایت‌های DIO اطلاع داد و اشاره کرد که پیش از چنین بازرسیهایی آژانس باید از ایران تعهد بگیرد که ایران با اقداماتی که بوسیله آژانس تعیین شده اند موافقت خواهد کرد .

دیپلمات یادشده با اشاره به این موضوع ، افزود: در روز 27 آوریل 2004 ، آژانس نتایج تحلیل خود را از نمونه های محیطی که پیش از آن در مرکز تحقیقات هسته ای ایران (TNRC) و مرکز تکنولوژی هسته ای اصفهان (ENTC) جمع آوری شده بود و همچنین نتایج تحلیل نمونه های محیطی که در ژانویه 2004 از برخی از کارگاههای تولید کننده اجزای سانتریفیوژ P1 ، P2 جمع آوری شده بود را به اطلاع ایران

رساند. آژانس همچنین توضیحاتی در مورد اطلاعات تهیه شده توسط ایران در مورد آزمایشهای جداسازی پلوتونیوم این کشور تهیه کرد. وی با اشاره به یادداشتی که در تاریخ 29 آوریل 2004 از سوی ایران به آژانس ارائه شده، تصریح کرد: تهران در آن متن به وین اطلاع داد که قصد دارد تستهای گرم در خط تولید UF6 در کارخانه تبدیل اورانیوم (UCF) انجام دهد. در روز 7 می 2004، آژانس به ایران نامه ای نوشت که در آن آمده بود با توجه به میزان مواد هسته ای مورد نیاز در این پروسه از نظر دبیروخانه تست گرم UCF با گاز UF6 به طور تکنیکی تولید مواد تغذیه کننده برای پروسه های غنی سازی به شمار می آید و مغایر با تعهد این کشور برای توقف فعالیتهای غنی سازی است. در نامه ای در 18 می 2004 ایران به آژانس اطلاع داد که این کشور در هیچ زمانی تعهدی مبنی بر عدم تولید مواد مغذی برای پروسه های غنی سازی نداده است و تصمیم این کشور برای توقف موقت و داوطلبانه حوزه دقیقاً تعریف شده ای دارد که شامل توقف تولید (UF6) نیست.

این دیپلمات با اشاره به سفرهای بسیار بازرسان آژانس به تهران، گفت: از روز 8 می تا روز 12 می 2004 متخصصان غنی سازی لیزری آژانس با هدف اصلی بررسی گاه شمار برنامه غنی سازی لیزری و برآورد صحت و میزان کامل بودن اظهارات ایران در مورد این برنامه، از ایران دیدار کردند. بین روزهای 14 و 23 می 2004 نیز بازرسان آژانس فعالیتهای بازرسی و بستن مربوط به اجزای سانتریفیوژ در نطنز را در ارتباط با مسئله تعلیق انجام دادند نمونه هایی در رابطه با UF6 وارد شده جمع آوری کردند و از کارخانه تولید آب سنگین در اراک بازدید کردند. وی افزود: از روز 15 تا روز 17 می 2004 به دنبال درخواست ایران آژانس 2 کارمند تکنیکی را از بخش ضمانتها به ایران فرستاد تا توضیحاتی در مورد راهنماییها و صفحه بندیهای تهیه و صدور اظهارنامه ها مطابق با اصول 2 و 3 پروتکل الحاقی به "توافقنامه های ضمانتها" ارائه دهند.

وی با اشاره به ملاقات های یک هیات ایرانی به سرپرستی سیروس ناصری که در تاریخ 21 می 2004 با آژانس در وین دیدار کردند تا در مورد وضعیت مسائلی که با مدیر کل در جلسه ای در روز 6 آوریل 2004 در تهران بحث شد، گفتگو کنند، گفت: در نتیجه این جلسه ایران و آژانس توانستند فردای آن روز به طرحی در زمینه دوره بازدیدها در 12 ماه آینده برای بررسی توقف تولید اجزای غنی سازی گاز در 9 سایتی که ایران اعلام کرده بود به چنین فعالیتهایی پرداخته بود، دست یابند.

این دیپلمات با اشاره به یک اظهارنامه مقدماتی که ایران مطابق با پروتکل الحاقی در روز 21 می 2004 صادر کرد، افزود: در توضیح شفاهی پیش از اظهارنامه، ایران به آژانس اطلاع داد، همانگونه که ایران در روز 18 دسامبر 2003 پروتکل الحاقی را امضا کرده و تصمیم گرفته بود داوطلبانه به عنوان اقدامی در جهت جلب اعتماد این پروتکل را اجرا کند، این اظهارنامه پیش از تاریخ مقرر یعنی 18 ژوئن 2004 و به دنبال درخواست مدیر کل در دیدار ماه آوریل 2004 وی از ایران، صادر شد. توضیح شفاهی همچنین بیان کرد که در مقدمه این اظهارنامه در این زمان محدود هر تلاش منطقی برای تامین اطلاعات در سطح مربوط و هماهنگ با قوانین پروتکل برای آژانس صورت گرفته است و اظهارنامه برای توضیحات بیشتر در صورت نیاز باز است.

به گفته وی در گزارش البرادعی از ملاقات دوباره روز 28 می 2004 مدیر کل آژانس با یک هیئت ایرانی به سرپرستی ناصری برای بحث درباره مسائل مهم حل نشده، سخن به میان آمده و تصریح شده است: در روز 29 می 2004 نیز در ابتدای یک سفر 5 روزه به ایران، بازرسان آژانس بحثهایی را با مقامات ایرانی در زمینه برنامه سانتریفیوژ P2 و فعالیتهای انجام شده مربوط به وارسی تعلیق در کارگاههای DIO و نطنز انجام دادند.

تعلیق: تاکنون هیچ فعالیتی که با تعهدات ایران مغایر باشد ثبت نشده است
یک دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی به استناد گزارش محمد البرادعی تاکید کرد که وین، تعلیق و نیز مراحل سپری شده میان ایران و آژانس را تایید کرده است. این دیپلمات در تشریح تعلیق و نیز مراحل سپری شده میان ایران و آژانس به خبرنگار "مهر" گفت: آژانس به انجام فعالیتهای بازرسی در مورد تعلیق غنی سازی و بازسازی مربوط به فعالیتهای TNRC، لشکر آباد، اراک، کارگاه شرکت الکتریکی کلایه، نطنز و UCF ادامه داده است و تاکنون فعالیتی در این اماکن که با تعهدات ایران مغایر باشد ندیده است. ایران همچنین بیان کرده است که تولید اجزای سانتریفیوژ را از 9 آوریل 2004 متوقف کرده است.

وی افزود: آژانس توانسته است این موضوع را در سه کارگاه تایید کند؛ اما سه کارگاه متعلق به شرکتهای خصوصی به تولید ادامه داده اند و ادعا می کنند که خسارت کافی از AEOI - سازمان انرژی اتمی جمهوری اسلامی - برای توقف و یا خاتمه قراردادهای دریافت نکرده اند. در مجموع در 21 می 2004 آژانس از سه کارگاه DIO - سازمان صنایع دفاع - بازدید نکرده بود چراکه شرایط دسترسی به این اماکن هنوز باید مورد موافقت ایران قرار می گرفت.

این دیپلمات به استناد گزارش البرادعی اذعان کرد: هم اکنون توافق در مورد این شرایط، حاصل شده است و سه کارگاه DIO در طول هفته از 31 می مورد بازدید قرار خواهند گرفت. تا زمان نوشتن این گزارش 2 کارگاه از این سه کارگاه مورد بازدید قرار گرفته اند.

وی این موضوع که تعدادی از فعالیتهایی که شامل تعلیق می شوند از قبیل تولید اجزا، اساساً مشکل واریسی می شوند را مورد اشاره قرار داد و گفت: تضمینهایی که آژانس می تواند به منظور ایجاد اعتماد بدهد متفاوت از آنهایی است که با توجه به کشف تغییر مسیر مواد هسته ای به دست آمده اند. بنابراین، درحالیکه واریسهای بیشتر از اماکن بیان شده ممکن است، یک توازن بین هزینه و امتیازات چنین واریسهایی باید محاسبه شود.

وی با اشاره بخش دیگری از گزارش البرادعی درباره تعلیق غنی سازی و فعالیتهای فرآوری مربوطه، دامنه تعلیق را مورد توجه قرار داد و گفت: در گزارش مدیر کل که در نشست نوامبر سال 2003 به شورای حکام ارائه گردید ایران در دهم نوامبر سال 2003 وی را از تصمیم خود برای تعلیق غنی سازی اورانیم و فرآوری فعالیتهای مربوط به آن آگاه ساخت. در یک یادداشت شفافیتی که در بیست و نهم دسامبر سال 2003 ارائه گردید ایران به آژانس اطلاع داد که تلاشهای فوری زیر را انجام داده است. اول عملیات و یا آزمایش و یا هر سانتریفیوژ با یا بدون مواد اتمی در PFEP در نظنرا به تعلیق در خواهد آورد؛ دوم وارد سازی بیشتر مواد هسته ای به داخل هر سانتریفیوژی را به حال تعلیق در خواهد آورد؛ سوم نصب سانتریفیوژهای جدید در PFEP و نصب سانتریفیوژها در برنامه غنی سازی مواد سوختی در نظنر را به حال تعلیق در خواهد آورد؛ و دست آخر مواد هسته ای را از تاسیسات غنی سازی سانتریفیوژ خارج خواهد کرد.

این دیپلمات مستقر در وین افزود: در تماسهایی که در بیست و نهم دسامبر 2003 انجام شد ایران همچنین بیان داشت که اخیراً هیچ نوع از تسهیلات غنی سازی سانتریفیوژ گازی در هر نقطه از ایران یا تاسیسات نظنر که هم اکنون در حال ساخت است ندارد و هیچ برنامه ای هم برای احداث آن ندارد. البته در خلال مدت تعلیق تسهیلات جدید قادر به جداسازی ایزوتوپها هستند. طرحهای غنی سازی لیزری را برچیده است و همه تجهیزات مربوط به آن را جابجا کرده است و هم اکنون هم در حال انجام عملیات جداسازی پلوتونیم نیز نمی باشد.

وی همچنین تماسهای بیست و نهم دسامبر 2003 تهران با این آژانس را که در آن بیان شده بود در خلال مدت تعلیق ایران تمایلی برای بستن قرارداد جدید برای ساخت دستگاههای سانتریفیوژ و تجهیزات مربوط به آنها نداشت را مورد تأکید قرار داد و اذعان کرد: آژانس به طور کامل توانست از انبار دستگاههای سانتریفیوژ که در مدت برنامه تعلیق مونتاز شد نظارت داشته باشد. ایران قصد وارد کردن دستگاههای سانتریفیوژ یا تجهیزات مربوط آن یا تأمین مواد برای فرآیند غنی سازی را نداشت و همچنین در مدت برنامه تعلیق هیچ برنامه ای برای تأمین مواد برای روند غنی سازی در ایران وجود نداشت.

ایران تستهای گرم در خط تولید UF6 را آغاز کرده است

یک دیپلمات مستقر در وین اعلام کرد که در گزارش محمد البرادعی تصریح شده است که تهرات تستهای گرم در خط تولید UF6 را از روز 6 می 2004 آغاز کرده است.

این دیپلمات در ادامه نگاه تفصیلی خود به گزارش مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی افزود: ایران به آژانس اطلاع داده است که در حال حاضر این کشور تستهای گرم در UCF اجرا می کند که به تولید UF6 در آینده نزدیک منجر خواهد شد. ایران بیان کرده است که تعلیق داوطلبانه فعالیتهای غنی سازی اورانیوم شامل تعلیق تولید UF6 نمی شود.

وی درباره طرح UCF به خبرنگار "مهر" گفت: ایران بیان کرده که UCF براساس مجموعه مفصلی از سند طراحی دیگری که بوسیله یک منبع خارجی در اوایل دهه 1990 به دست آمد، ساخته شد. برای برآورد اعتبار این بیانیه، متخصصان آژانس این اسناد را با اجزای مشابه UCF مقایسه کردند. متخصصان نتیجه گرفته اند که اسنادی که عموماً ارائه شده اند اساسی برای طرح UCF تشکیل می دهند که در این زمینه دو استثنا وجود دارد: برای پروسه خالص سازی غلیظ کانی اورانیوم و پروسه تولید فلز اورانیوم. AEOI - سازمان انرژی اتمی جمهوری اسلامی - در این نمونه ها سند طراحی را استفاده نکرده بود بلکه از پروسه هایی که در TNRC توسعه و آزمایش شد، استفاده کرد.

این دیپلمات افزود: متخصصان آژانس به تلاشهای خود برای تأیید اظهارنامه ایران مبنی براینکه علاوه بر آزمایشهای آزمایشگاهی، آزمایشهای تبدیل اورانیوم نیمه کاره وجود نداشته، ادامه دادند. در حمایت از این بیانیه، ایران ماهیت همه مواد هسته ای موجود در JHL را تکمیل کرده و در گزارشهای مربوط به موجودی مواد هسته ای تجدید نظر کرد. به هر حال، آژانس اطلاعات تکمیلی را از سوابق همزمان آزمایشها در خواست کرده است که به تأیید بیانیه های ایران در مورد میزان مواد هسته ای تولید شده و به دور ریخته شده کمک خواهد کرد. برآورد نهایی این مسئله به تحلیل نمونه های تکمیلی نیاز دارد.

وی درباره تبدیل اورانیوم، به توضیح بررسی های آژانس در قبال تاسیسات تبدیل اورانیوم پرداخت و گفت: از زمان صدور گزارش محمد البرادعی در ماه مارس 2004، آژانس توانسته است یک واریسی

اطلاعاتی طرح کامل (DIV) در UCF انجام دهد. در زمینه این فعالیت در آوریل 2004 ایران به آژانس اطلاع داد که خط تولید UF6 در UCF برای تست گرم در هفته های آینده آماده خواهد بود. بر اساس مطالعه مقدماتی طرحها و گزارشهای تکنیکی UCF متخصصان تبدیل آژانس به یک نتیجه مقدماتی رسیدند که نشان می دهد که UCF اساساً بر اساس این طرحها و گزارشها ساخته می شد؛ همانطور که پیش از این بیان کرده بود. مقایسه بیشتر اسناد با اجزای UCF برای تایید این نتیجه لازم است.

وی با اشاره به بازدید متخصصان تبدیل آژانس در روزهای بین 24 آوریل تا 5 می 2004، گفت: آژانس یک بررسی مفصل در مورد مجموعه ای از اسناد که گفته شده است در اوایل دهه 90 توسط تامین کنندگان خارجی به ایران داده شده است را انجام داد. هدف از این بررسی دسترسی بیشتر به اعتبار بیانیه ایران در این مورد که کارخانه UCF اساساً بر اساس آن اسناد ساخته شده، بود و نه بر اساس تستهای نیمه گستره. آژانس توانست آنچه را که در اسناد یافت شده بود با عملیات و تاسیسات حقیقی مقایسه کند.

این دیپلمات افزود: براساس بررسی اسناد و واحدهای نصب شده، متخصصان آژانس نتیجه گرفتند که این سند اساساً تکنیکی طرح UCF بود اما دو استثنا وجود داشت: پروسه خالص سازی غلیظ کانی اورانیوم و پروسه تولید فلز اورانیوم. اساس تغییر پروسه های خالص سازی از سترهای مخلوط به ستونهای ارتعاش در جریان بحثها با عوامل فنی و از طریق بررسی سطح پایین در TNRC شفاف سازی شد. همانگونه که توسط مقامات ایرانی توصیف شده بود، تستهای مقدماتی با استفاده از تجهیزات ستون شیشه ای انجام شد و به دنبال آن با استفاده از سیستم ستون فلزی به این امر اقدام شد. به گفته این مقامات پس از این تستها یک ستون ارتعاش کامل و سرما در TNRC ساخته شد. بیان شده بود که این ستون ارتعاش هم اکنون در UCF نصب شده است. در رابطه با پروسه تولید فلز آلومینیوم، متخصصان آژانس اشاره کردند که پروسه ای که در اسناد خارجی توصیف شده بود از لحاظ تکنیکی و مکانیکی پیچیده بود و سخت تر از پروسه ای است که ایران با موفقیت در TNRC تست کرده بود. در پرتو این موضوع، متخصصان آژانس توضیح ایران را مبنی بر اینکه این کشور تکنیکهای خود برای UCF در نظر گرفته بود را پذیرفتند.

وی با اشاره به اینکه ایران در 15 مارس 2004 به آژانس اطلاع داد که تستهای گرم پروسه تخلیص UOC در UCF از همان روز آغاز شده است، گفت: این پروسه شامل تبدیل UOC به تریکربونات اورانیل آمونیوم از طریق تخلیص و شتاب است.

این دیپلمات افزود: در روز 29 مارس 2004، ایران به آژانس اطلاع داد که تستهای عملی تبدیل در AUTC ابتدا به UO2 و سپس به UF4 در چند روز آینده آغاز خواهد شد. محصول نهایی پروسه UF4 HSJ که برای فلوردار کردن در سطح UF6 مناسب است. همچنین در یادداشتی در تاریخ 29 آوریل 2004، ایران به آژانس اطلاع داد که به دنبال تستهای گرم که در بالا اشاره شد، تستهای گرم در خط تولید UF6 از روز 6 می 2004 آغاز خواهد شد.

به گفته این دیپلمات، در روز اول می 2004 ایران قصد خود را برای انجام تستهای گرم تایید کرد و بیان کرد که ایران چنین فعالیتهایی را به عنوان تست می داند و نه تولید UF6. وی گفت: در روز 7 می 2004 آژانس به ایران نامه ای نوشت و به این کشور اطلاع داد که با توجه به حجم مواد هسته ای مورد استفاده که با موجودی کنونی UF6 در حدود 100 کیلوگرم است؛ تست گرم UCF با گاز UF6 به طور تکنیکی به منزله تولید مواد مغذی برای پروسه های غنی سازی به شمار می آید؛ با این وجود تا روز 21 می 2004 ایران تستهای گرم تولید UF6 را آغاز کرده بود.

وی افزود: آژانس موجودی کانی اورانیوم تغلیظ شده در UCF، کمیت UF6 و اجزای اورانیومی واسطه و زیاله هایی که از زمان آغاز به کار خط و تبدیل UOC به UF4 بوجود آمده بود را بررسی کرده است؛ آژانس هم اکنون در حال برآورد نتایج این بررسی است. ضمناً ایران موافقت کرده است که از سیاست تجدید نظر شده آژانس برای کارخانه های تبدیل اورانیوم طبیعی که اجازه اجرای تضمین های موثرتری را در چنین تاسیساتی خواهد داد پیروی کند.

وی درباره سرفصل "آزمایشات و تستها" در گزارش البرادعی گفت: در جریان ماموریت آوریل - می 2004 متخصصان تبدیل آژانس، بحثهای تکمیلی در زمینه تستها و آزمایشهای تبدیل ایران که پیش از این توسط این کشور توصیف شده بود را برای تایید بیانیه ایران در مورد این فعالیت بعمل آوردند. آژانس توجه دارد که سوابق همزمان آزمایشها، یادداشتها و رخدادهای آنها به تایید اظهارات ایران در زمینه میزان مواد هسته ای که تولید شده بود و یا به عنوان زباله دور ریخته شده بود، کمک می کند.

پلوتونیوم؛ مقادیر تولید شده تنها در حوزه میلی گرم و مربوط به 12 تا 16 سال پیش است

یک دیپلمات درباره آزمایشهای جداسازی پلوتونیوم و گزارش محمد البرادعی اظهار داشت: در مورد آزمایشهای جداسازی پلوتونیوم آژانس نتیجه گرفته است که ایران پلوتونیوم تولید شده را کمتر از مقدار واقعی بیان کرده است؛ اما به هر حال، مقادیر تولید شده تنها در حوزه میلی گرم بود. وی افزود: آژانس همچنین دریافت که طول عمر پلوتونیوم های محلول کمتر از 12 تا 16 سال بود که توسط ایران ادعا شده بود. مقامات ایرانی در مورد بیانیه های پیشین در مورد طول عمر اصرار می کنند اما قبول کرده اند که تحلیل های خود را تکرار کنند. آژانس همچنین مقداری اورانیوم تابشی در برخی نمونه ها یافت که اوپراتور تاسیسات آن را به آزمایشهای تولید بد 131 نسبت می دهد که در سال 2003 به آژانس بیان شده بود. برآورد نهایی این مسئله همچنان نیاز به بررسی دارد.

این دیپلمات نزدیک به آژانس با اشاره به آزمایشهای بازآرویی و تابش دهی، به موضوع جداسازی پلوتونیوم پرداخت و به "مهر" گفت: همانگونه که در گزارش های قبلی مدیرکل آمده است، ایران اهداف UO2 تحلیل یافته را تابش دهی کرده است و مقداری از آنها را در جعبه های پوشش محافظ فرآوری کرده است. مطابق با ادعای ایران 7 کیلوگرم UO2 تابش دهی شده که سه کیلوگرم از آن متعاقباً برای جداسازی پلوتونیوم فرآوری شده و 4 کیلوگرم باقی مانده در کانتینرهایی در سایت TNRC دفن شده است. ایران تخمین زد که مقدار ابتدایی پلوتونیوم در محلول تقریباً 200 میلی گرم بود. بر اساس محاسبات آژانس مقدار پلوتونیوم باید بیشتر بوده باشد. وی با اشاره به گزارش های قبلی البرادعی افزود: جعبه های پوشش و تجهیزات، همچنین پلوتونیوم جداسازی شده برای نمونه برداری در نوامبر و دسامبر 2003 به آژانس داده شد. تا ارایه گزارش قبلی نتایج تحلیلی حاضر شده بود و ایران اطلاعات تکمیلی در مورد آزمایشها به همراه سوابق مفصل آزمایشهای موفق را به آژانس داده است.

وی افزود: براساس اطلاعات موجود، آژانس نتیجه گرفته است که میزان پلوتونیوم بیان شده توسط ایران کمتر از حد واقعی بیان شده بود. به هر حال، مقداری که تولید شده بود فقط در سطح میلی گرم باقی می ماند. آژانس همچنین نتیجه گرفت که نتایج تحلیل نشان داد که منابع پلوتونیوم به جز آنهایی که در بطری انحلال (solution battle) تشخیص داده شد مقداری از پلوتونیوم، یک فراوانی پلوتونیوم 240 (PU240) متفاوت از آنچه که در بطریهای انحلال یافت شدند، دارند: طول عمر پلوتونیوم در بطریهای انحلال به نظر می رسد از 12 تا 16 سال ذکر شده کمتر باشد. تحلیلها احتمال وجود اورانیوم طبیعی تابشی جزئی را نشان داد و وجود مقادیر میلی گرمی از پلوتونیوم ظاهراً با مقادیر نسبتاً زیاد آمرسیوم 241 (AM-241) جداسازی شده و توضیح داده نشده که در جعبه پوشش پیدا شد، متناقض است.

این دیپلمات با تأکید بر اینکه این یافته ها باید با ایران به بحث گذاشته شود، گفت: مقامات ایرانی اعتراف کردند که تخمینهای تئوری آنها از تولید پلوتونیوم کم بوده است. به هر حال آنها ادعا کردند که 200 میلی گرم از پلوتونیوم جداسازی شده ذکر شده میزان حقیقی بود که با موفقیت جداسازی شده بود YIS به شدت پایین آن به دلیل تأثیر بسیار پایین جداسازی بود. مقامات ایرانی اطلاعات تصحیح شده ای در مورد آزمایشهای تابش دهی و بازپروری تهیه کردند که از یکی از منابع پلوتونیوم را نشان می داد.

وی افزود: در رابطه با طول عمر پلوتونیوم، مقامات ایرانی باردیگر بر اظهارات خود مبنی بر اینکه آزمایشها در سال 1993 تکمیل شده بودند، تأکید کردند و پذیرفتند که تحلیل های خود را در مورد نمونه های حل شده پلوتونیوم تکرار کنند تا به نتایج دقیقتری برسند. آنها همچنین پیشنهاد کردند که اورانیوم طبیعی با تابش جزئی احتمالاً به دلیل آزمایشهای تولید I-131 (که در سال 2003 به آژانس گزارش داده شد) است که در این آزمایشها چنین ماده ای استفاده شده است. بالاخره، در پاسخ به بازرسیهای آژانس، مقامات ایرانی اظهار داشتند این کار در جعبه پوشش (Glove) انجام شد و شامل AM241 جدا شده بود که این موضوع دلیل وجود AM-241 را در جعبه پوشش توجیه می کرد.

پیچیدگی اطلاعات ارائه شده توسط ایران: آژانس همچنان در حال بررسی مساله آلودگی ها است
یک دیپلمات مستقر در وین اعلام کرد که در گزارش محمد البرادعی تصریح شده است که با توجه به پیچیدگی اطلاعات ارائه شده توسط ایران؛ آژانس همچنان در حال بررسی مساله آلودگی ها است. این دیپلمات در بخش دیگری از گفتگوی خود با "مهر" به موضوع "منبع آلودگی ها" پرداخت و گفت: همانگونه که در گزارشهای قبلی مدیر کل اشاره شد ایران ثابت کرده است که ذرات LEU و HEU که در نطنز، شرکت الکتریکی کلایه و تکنیک فرآیند یافت شدند به دلیل آلودگی نشات گرفته از اجزای سانتریفیوژهای P1 وارد شده هستند.

وی افزود: ایران اخیراً اطلاعات تکمیلی در مورد مکانهایی در ایران که تجهیزات سانتریفیوژ P1 و اجزای آن بدانها منتقل شدند ارائه کرده است. تهران همچنین اطلاعاتی در مورد دوره های زمانی مربوط به این انتقال ارائه کرده است که متخصصان آژانس با توجه به پیچیدگی اطلاعات ارائه شده توسط ایران، در مورد انتقال اجزا، پیش بینی نمی کنند که این اطلاعات در حل مسئله تهیه، کمک بیشتری بکند؛ مگر اینکه اطلاعات بیشتری در مورد منبع این اجزا ارائه شود.

این دیپلمات با بیان این موضوع که آژانس در ابتدا در آگوست 2003 از ایران اطلاعاتی در مورد منبع این اجزا و اطلاعاتی در مورد ماهیت تمام واسطه های درگیر در این مسئله خواسته بود ؛ درحالیکه ایران ادعا می کند اطلاعی از منبع تجهیزات ندارد ، گفت : با این وجود ایران تعدادی از واسطه های درگیر در این مساله را معرفی کرده است.

وی افزود: آژانس به بحثهای خود با دولتی که باور دارد منبع بیشتر اجزای غنی سازی سانتریفیوژ می باشد و با برخی واسطه های احتمالی ادامه داده است که اطلاعاتی هم در جریان این بحثها به دست آمده است.

این دیپلمات با تاکید بر اینکه این موضوعات احتمالا در حل برخی از مسائل آلودگی مفید خواهند بود ، گفت : به هر حال ، اگرچه اطلاعات اضافی درخواست شده است و نمونه گیری برای بررسی این اطلاعات مورد نیاز خواهد بود ؛ اما براساس اطلاعاتی که تاکنون به دست آمده است ، بعید است که آژانس بتواند به این نتیجه برسد که 36 درصد از آلودگی اورانیوم 235 یافت شده در کلاه و فرآیند به دلیل اجزای تهیه شده از دولت مورد بحث است با این وجود بررسی های بیشتر تحت بررسی آژانس از طریق تماس با کشورهای دیگر است.

وی افزود : آژانس همچنین در تلاش برای حل مسائلی از قبیل اینکه چرا آلودگی در سانتریفیوژهای داخلی و وارد شده متفاوت است و چرا آلودگیها در نطنز با آلودگیهای کارگاه شرکت الکتریکی کلاه و تکنیک فرآیند متفاوت است ، در حال تحلیل نتایجی است که اخیرا از نمونه های برداشته شده تکمیلی ، به دست آمده اند .

وی خاطرنشان کرد: آژانس همچنین اطلاعات بیشتری در مورد آلودگی UF6 در ساختمان TNRC و TRR درخواست کرده است .

فعالیت های فعلی ایران با تعلیق داوطلبانه غنی سازی اورانیوم ناسازگار نیست

یک دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی که در وین بسر می برد با ارایه جزئیاتی از گزارش محمد البرادعی در بحث غنی سازی ، گفت : فعالیت های فعلی ایران با تعلیق داوطلبانه غنی سازی اورانیوم ناسازگار نیست .

این دیپلمات با اشاره به تحقیق در مورد منابع و ریشه های ذخایر هسته ای ، گفت: آژانس در حال حاضر به بررسیهای ریشه و منابع تکنولوژی غنی سازی و تبدیل و تجهیزات مربوطه و مواد هسته ای و غیر هسته ای ادامه می دهد و به همکاریهایی در این زمینه از سوی دولتهای عضو رسیده است .

وی درباره تواناییهای AVLIS به خبرنگار "مهر" گفت : ایران پیش از این بیان کرده بود که تواناییهای تولید تجهیزات AVLIS «جداسازی اتمی ایزوتوپ لیتری گاز» را که در آزمایشگاه جداسازی گسترده (CSL) در دهه 90 استفاده می شد ، درحد تعداد کمی میلی گرم در روز مورد استفاده قرار می داده و این تجهیزات قادر بودند اورانیوم را بیش از سطح مورد قرارداد یعنی 3 درصد U235 غنی سازد و حتی کمی بیشتر غنی سازی کنند .

وی با اشاره به همکاری ایران در این زمینه با آژانس گفت: متخصصان غنی سازی لیتری آژانس توانستند بانیه ایران را در مورد توانایی تولید تایید کنند . به هر حال در طول دیدار متخصصان آژانس در ماه می 2004 ایران گزارشهای آزمایشگاهی ارائه کرد که اشاره می کرد که متوسط سطوح غنی سازی لیتری رسیده شده در این کمیتهای کوچک 8 درصد تا 9 درصد بودند و تعدادی از نمونه ها تقریبا بیش از 15 درصد را نشان می دادند .

این دیپلمات به استناد گزارش محمد البرادعی تاکید کرد که این گزارشهای آزمایشگاهی هم اکنون با جزئیات بیشتری برآورد می شوند . وی گفت: متخصصان آژانس نتیجه گرفته اند که ظرفیت تاسیسات AVLIS در لشکر آباد حدود یک گرم هر ساعت بود اما قادر به فعالیت مداوم نبود . با همکاری ایران ، آژانس توانست تعدادی از قطعات داخلی تجهیزات را خارج سازد که تحلیل و بررسی خواهند شد تا بانیه های مربوط به AVLIS که توسط ایران در اظهار نامه 21 اکتبر 2003 ارائه شد ، سنجیده شود .

وی درباره طرحهای سلولهای گرم در IR-40 تصریح کرد : آژانس سوالی در مورد نبود طرحهای سلولهای گرم در طرحهای تهیه شده برای راکتور تحقیقات هسته ای ایران (IR40) مطرح کرده است . ایران در گزارش 13 می 2004 در مورد اطلاعات به روز شده طرح IR-40 اعلام کرد که به دلیل مشکلات مربوط به رسیدن اطلاعات تکنیکی و خرید متعاقب دستگاه دست ورزی از در و پنجره های سپری ، از ساخت سلولهای گرم برای رادیو ایزوتوپهای طولانی العمر صرف نظر کرد .

وی در ادامه به بخش ضمانت گزارش البرادعی پرداخت و با ورود به بحث غنی سازی اورانیوم ، درباره غنی سازی سانتریفیوژ گازی گفت: تعدادی مسائلی باقی مانده با توجه به استفاده 1.9 کیلوگرم از UF6 در دو کپسول کوچک که توسط ایران در سال 1991 وارد شده وجود دارد . ایران خبر داد که در آزمایشات سانتریفیوژ در کارگاه شرکت کالای الکتریک از این مواد استفاده شده است .

این دیپلمات ، توضیحات پیرامون آلودگی های پیدا شده به UF6 که زیر سقف ساختمان TRR که این مواد در آن نگهداری می شود و نیز تجزیه و تحلیل نمونه هایی که از تجهیزات برچیده شده و ذخیره شده در PFEP پیدا شده بیانگر 1.9 کیلوگرم UF6 می باشد را از جمله موضوعاتی خواند که باید بیشتر به آن پرداخته شود.

وی گفت : ایران در ابتدا اعلام کرده بود که 1.9 کیلوگرم UF6 که به نظر می رسد از دو کپسول کوچک که مورد استفاده قرار نگرفته اند کم نشده ؛ بلکه از این کپسولها که در ساختمان TRR نگهداری می شوند نشت کرده است . نمونه های محیطی گرفته شده از انبارها ، وجود UF6 را نشان داد . بعدا ایران اطلاع داد که در مقایسه با بیانیه های قبلی ایران از این مواد در آزمایشات مربوط به سانتریفیوژ P-1 در کارگاه شرکت کالای الکتریک استفاده کرده است . بر این اساس این آژانس خواستار شفاف سازی بیشتر برای منبع مواد آلوده و مکان کنونی آنان و تاریخی که این آلودگی روی داده است شد .

وی ادامه داد : در یک نامه به تاریخ چهارم فوریه سال 2004 ایران خاطر نشان کرد برای اولین بار بطریهای حاوی UF6 فعالیتها را تبدیل R&D داخلی از سال 1997 تا سال 1998 در ساختمان TRR ذخیره شده بود و احتمال بیشتری می رود که ذراتی که از نمونه های محیطی پیدا شده و توسط آژانس نمونه برداری شده است ، ممکن است در نتیجه نشت از بطریهای حاوی UF6 باشد .

این دیپلمات با تاکید بر اینکه به چند دلیل فنی ، کارشناسان آژانس این توضیحات را کافی ندانستند و خواستار توضیحات بیشتری در این زمینه شدند ، تاکید کرد : در خلال دیدار ماه آوریل سال 2004 دبیرکل آژانس از ایران ، وی دوباره خواسته های آژانس برای ارائه مدرک مربوط به منبع آلودگی را تکرار کرد . در بیست و یک ماه می 2004 مقامات ایرانی دوباره تایید کردند که منبع این آلودگی ناشی از بطریهای حاوی UF6 می باشد و موافقت کردند که بدون تاخیر ، تاریخ دقیق وقوع این آلودگی را در اختیار آژانس قرار دهند ؛ در هر حال این آژانس هنوز در حال دریافت اطلاعات مورد در خواست خود می باشد .

وی با اشاره به اینکه باید از مواد هسته ای موجود در تجهیزات بر داشته شده در PFEP نمونه برداری شود ، گفت : هر چند در تاریخ هفدهم و هیجدهم می 2004 از کپسول بزرگتری که حاوی UF6 است و توسط ایران وارد شده است نمونه هایی گرفته شد ، این نمونه ها اخیرا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و نتایج آن به زودی در دسترس قرار خواهد گرفت .

وی با پرداختن دوباره به موضوع غنی سازی لیزری ، گفت : این آژانس به ارزیابی اطلاعات و شفاف سازی نتایج مربوط به برنامه AVLIS که در اکتبر سال 2003 به این آژانس اعلام شد ادامه داده است . در خلال دیدار کارشناسان غنی سازی لیزری که در ماههای می و آوریل سال 2004 از ایران بعمل آمد ایران با در اختیار قراردادن اطلاعات مربوطه که شامل مدارک و اجازه مصاحبه با دانشمندان که در آزمایشات لیزری در دهه 1990 دست داشتند با این آژانس همکاری کرد . کارشناسان این آژانس نیز به این نتیجه رسیدند که ظرفیت تولید تجهیزات AVLIS که در این آزمایشات بکار رفت به چند میلی گرم اورانیوم در روز نیاز دارد . هر چند ایران قبلا به این آژانس گفته بود که کشورش توانایی تولید سطح غنی سازی کمی بیشتر از سه درصد را دارد ، اما در بیست و یک می سال 2004 در گفتگو با آژانس ، مقامات ایرانی اظهار داشتند که آنها قادر به دستیابی به سطح متوسط غنی سازی از هشت درصد تا نه درصد می باشند . این آژانس همچنین اطلاع یافت که به عنوان بخشی از قرار داد با تامین کننده تجهیزات ، برخی از نمونه های طرح AVLIS برای تجزیه و تحلیل به آزمایشگاه این تامین کننده فرستاده شده است . دست یابی نهایی به آزمایشات CSL و دریافت اطلاعات بیشتر از آزمایشگاه تحلیلگرانه در دست انجام است . هر چند مقدار مواد درست در مقیاس میلیگرم بوده است ، ایران باید در بیانیه بیست و یک اکتبر سال 2003 به سطح بالاتر غنی سازی و ارسال نمونه ها تجزیه تحلیل شده اشاره می کرد .

وی با اعلام این موضوع که در خلال ماموریتهای ماه می و آوریل ، بازرسان و کارشناسان غنی سازی لیزری با پرسنلی که در آزمایشات غنی سازی و تحقیق مربوطه و توسعه مرکز تحقیقات لیزری لشکر آباد تهران دخالت داشتند مصاحبه کردند ، گفت : بر پایه اطلاعاتی که تهران در اختیار آژانس قرار داد و بررسی تجهیزات قابل دسترس در کرج ، کارشناسان این آژانس به این نتیجه رسیدند که ظرفیت تاسیسات AVLIS در لشکر آباد در حدود یک گرم اورانیوم در ساعت است اما این عملیات مستمر احتمال ندارد . با همکاری ایران با این آژانس ، این آژانس قادر شد که از برخی قسمتهای داخلی تجهیزات لیزری شامل پلاتهای کولکتور نمونه برداری کند که این نمونه ها به آزمایشگاه این آژانس در اتریش ارسال شد . تجزیه و تحلیل شیمیایی این نمونه ها برای تایید بیانیه ایران در ارتباط با AVLIS که در بیانیه بیست و یک اکتبر سال 2004 بدان اشاره شد استفاده خواهد شد .

وی با اشاره به نامه سوم مارس 2004 این آژانس به ایران که در آن خواستار شفاف سازی اطلاعات مربوط به برنامه غنی سازی لیزری به خصوص با توجه به آموزش و تحویل تجهیزات خاص بوده است ،

گفت : در خلال ماموریت آوریل و می سال 2004 ، کارشناسان غنی سازی لیزری توانستند به تجهیزات لیزری دست یابند که ایران اعلام کرده بود که آنها بخشهایی از فیوژن «گداخت» R&D است . کارشناسان این آژانس به این نتیجه رسیدند که این لیزرها برای استفاده در غنی سازی اورانیوم مناسب نیستند .

این دیپلمات ارایه یک کپی از قرار داد ارایه شده از سوی ایران که مربوط به آموزش مقامات ایرانی در خارج از کشور در زمینه لیزر بوده است را به آژانس مورد توجه قرار داد و گفت : ایران در عین حال از در اختیار قرار دادن اسامی کارکنانی که در این آموزش شرکت داشتند خود داری کرده است .

وی با تاکید بر این نکته که به نظر این آژانس این فعالیتهای داوطلبانه ایران برای تعلیق غنی سازی اورانیوم ناسازگار نیست ، افزود : ایران به تحقیقات و توسعه لیزرهای بخار مس ادامه می دهد . در می سال 2004 ، این آژانس از LRC که در حال توسعه لیزرهای NdYAG که در برنامه AVLIS ایران استفاده می شود بازدید کرد .

تولید و استخراج پلونیوم در ایران موفقیت آمیز بوده است

یک دیپلمات مستقر در وین اعلام کرد که در گزارش محمد البرادعی با اشاره به مصارف مختلف پلونیوم و بیسموت در صنایع غیر نظامی و در شرایطی خاص نظامی ، آمده است : پروژه تولید و استخراج پلونیوم در ایران موفقیت آمیز بوده است .

این دیپلمات در ادامه موضوع آزمایشهای بازفرآوری و تابش دهی، تولید پلونیوم 210 را مورد اشاره قرار داد و گفت : آژانس همچنین به پیگیری توضیحات ارائه شده توسط مقامات ایرانی در مورد اهداف تابش نمونه های فلزی بیسموت که در TRR در سالهای 1989 تا 1993 صورت گرفت ادامه داد .

وی به خبرنگار "مهر" گفت : اگرچه بیسموت یک ماده هسته ای نیست که تحت توافقنامه ضمانتها نیاز به توضیح داشته باشد ، اما تابش دهی آن برای آژانس مهم است چراکه به تولید پلونیوم 210 و یک آلفای رادیواکتیو که رادیو ایزوتوپ متصاعد می کند و صرفا برای کاربردهای غیر نظامی استفاده نمی شود ؛ از جمله ژنراتورهای رادیو ایزوتوپی در حقیقت باتریهای هسته ای ؛ بلکه به همراه بریلیم برای کاربردهای نظامی نیز استفاده می شود ؛ از جمله به عنوان تولید کننده نوترون در برخی از طرحهای تسلیحات هسته ای هم می تواند منجر شود .

این دیپلمات افزود : در پاسخ به درخواستهای آژانس ، ایران در ماه نوامبر 2003 به آژانس اطلاع داد که تابش دهی بیسموت بخشی از یک بررسی درست برای تولید و استفاده از پلونیوم 210 در در RTG ها می باشد ؛ در جریان بحثهای متعاقب در ماه فوریه 2004 مقامات ایرانی گفتند آزمایشها همچنین بخشی از یک بررسی در مورد منابع نوترون بودند اما از آنجایی که سوابق باقی مانده کمی مربوط به پروژه بود ، ایران قادر به تهیه مدارکی برای اثبات هدف خود نیست .

وی با تاکید بر اینکه به هر حال ایران به آژانس سندی داد که کاربردهای این پروژه را تایید می کرد ، افزود : در آخرین جلسه در 21 می 2004 مقامات ایرانی به ادعاهای خود مبنی بر اینکه هدف از تابش دهی بیسموت تولید 1 لوتونیوم 210 خالص در درجه آزمایشگاهی بود ادامه دادند و اشاره کردند در صورتیکه تولید و استخراج پلونیوم موفقیت آمیز بود ، می توانست در باتریهای گرمایی رادیو ایزوتوپی استفاده شوند همانگونه که در کاربرد SNAP-3 مطرح شد و یک منبع قدرت توسعه یافته آمریکایی برای استفاده در تحقیقات فضایی است.

آژانس برای بازرسی از 9 سایت تولید تجهیزات سانتریفیوژ با ایران توافق کرده است

یک دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی در زمینه شفاف سازی و فعالیت های مورد تایید قرار گرفته در گزارش البرادعی اعلام کرد : آژانس برای بازرسی از 9 سایت تولید تجهیزات سانتریفیوژ با ایران توافق کرده است.

وی روش آژانس برای شفاف سازی تصمیم ایران برای تعلیق را نیازمند بررسی دانست و به "مهر" گفت: شفاف سازی به آن سایتهایی محدود می شود که توسط ایران معرفی شده است . ممکن است ارزش غیر قابل اعتمادی داشته باشد بنابراین این آژانس زمان و منابع کافی برای شفاف سازی شدید این سایتهای صرف خواهد کرد و به نظر می رسد که این آژانس نمی تواند اطمینانی درباره احتمال تولید تجهیزات در جای دیگری از این کشور را فراهم کند .

این دیپلمات با تاکید بر اینکه برخی از فعالیتهای مربوط به تعلیق مانند تولید تجهیزات اساسا ثابت کردنشان مشکل است ، گفت : ساختار پله ای PFEP تحت نظارت آژانس ادامه می یابد و تمامی UF6 اعلام شده برای تامین مواد اولیه تحت مهر و موم این آژانس قرار دارد و تمامی آلودگی و وسایل نظارتی در خلال بازرسی های ماهانه مورد بررسی قرار گرفته است که اخیرا بیشتر از پانزدهم تا شانزدهم ماه می 2004 بوده که تایید کننده حالت غیر عملیاتی این تاسیسات می باشد .

وي افزود : در نتیجه فعاليتهاي شفاف سازي ، اين آژانس قادر است که تايد کند هيچ عمليات يا آزمايشي در هيچ سانتريفيوژ با يا بدون مواد هسته اي در PFEP وجود ندارد و هيچ سانتريفيوژ جديدي در PFEP نصب و راه اندازي نشده است و هيچ مواد هسته اي وارد هيچ سانتريفيوژي که به اين آژانس اعلام شده نگردیده است .

به گفته اين ديپلمات ، در حال حاضر تسهيلات غني سازي آزمايشي برچيده شده در کارگاه شرکت کالاي الکتریک در تهران از خط خارج شده اند . از اين کار آخرين بار در تاريخ سيزدهم و بيست و دوم مي سال 2004 بازديد بعمل آمد . از خط خارج کردن برنامه آزمايشي AVLIS در لشکر آباد و از خط خارج کردن AVLIS و نصب جداکننده ليزي ايزوتوپ مولکولي در TNRC و AVLIS برچيده شده و MLIS مربوط به تجهيزاتي که اخيرا در کرج انبار شد مي باشد و از اين نقاط اخيرا در دهم و يازدهم ماه مي سال 2004 بازديد بعمل آمد .

وي بازديد از UF6 غير توليدي در UCF و از فلز اورانيم در UCF و TNRC را که بين بيست و ششم آوريل و پنج ماه مي سال 2004 مورد بازديد قرار گرفته است را نيز مورد توجه قرار داد . وي گفت : با توجه به نکته آخر ، ايران آزمايشات سختي را از دوواحد UCF آغاز کرده است . همان طور که ذکر شد در نامه هفتم مي سال 2004 ، آژانس از سوي ايران مطلع شد که مقدار مواد هسته اي که در اين برنامه وجود داشته را ارائه داده است . آزمايش داغ واحد سوم UCF ، واحد توليد UF6 با گاز UF6 از نظر فني توليد تايمين مواد براي روند غني سازي را تايمين خواهد کرد .

اين ديپلمات افزود : در نامه اي به تاريخ هيچدهم مي 2004 ، ايران گفته است داوطلبانه تصميم گرفته است تعليق موقت شامل تعليق توليد UF6 نباشد ؛ که اين با درک قبلي آژانس از تصميم ايران متفاوت است ؛ زيرا در گزارش مدير کل به نشست ماه نوامبر سال 2003 شوراي حکام اين امر بيان شد و در نامه آژانس به ايران که به تاريخ پنج دسامبر 2003 مي باشد ، آژانس از ايران خواست برپايه یک برنامه که از سوي اين آژانس آماده مي شود به تعليق ادامه دهد و ضمنا بر روي تعليق توليد مواد اوليه روند غني سازي تعمق کند .

وي تاکيد کرد : ايران تا آوريل 2004 به مونتاژ روتورهاي سانتريفيوژهاي P-1 ادامه داد که تا آن زمان ايران اعلام کرد که چنين مونتاژي را کاهش خواهد داد و تعداد کلي روتورهاي P-1 که توسط آژانس در خلال ديدارش در فوريه سال 2004 از ايران اثبات شد به 855 مي رسد ؛ از آن زمان به بعد اين عاملان اعلام کردند که 285 روتور ديگر را مونتاژ کرده اند ؛ در خلال ديدار آوريل ، اين آژانس در کل 1140 روتور مونتاژ شده P-1 را اثبات کرد .

اين ديپلمات افزود : در خلال ديدار آوريل سال 2004 اين آژانس ، قراردادهاي توليد تجهيزات سانتريفيوژ P-1 در ايران ملاحظه شد ؛ لذا از ايران خواسته شد که تعداد کل تجهيزات وارد شده و ساخته شده در ايران را به اين آژانس اعلام کند . بنا بر اين ليستي از اين تجهيزات بوسيله اين آژانس تهيه شد و مشخص شد که بيشتر تجهيزات P-1 که در داخل ايران ساخته شدند به نطنز منتقل شده است .

وي با اشاره به اينکه ايران ليستي از تجهيزات سانتريفيوژ وارداتي و ساخته شده در داخل ايران را در اختيار آژانس قرار داد ، گفت : بازرسان اين آژانس در خلال ديدار ماه مي سال 2004 از تجهيزات اصلي ليست برداري کردند و آنها را در داخل کانتينرها مهر و موم کردند .

به گفته او ، از 402 روتور مونتاژ شده 392 روتور توسط اين آژانس مهر و موم شد ؛ ايران در خواست کرده است که یک تعداد کمي از تجهيزات اصلي و ده روتور مونتاژ شده که بدون مهر و موم باقي مانده است براي کار سانتريفيوژ R&D که در حال فعاليت است در شرکت کالاي الکتریک و نطنز در اختيار داشته باشد . ايران اعلام کرده است که R&D بوسيله تعهد داوطلبانه تعليق اين کشور مخفي نگه داشته نشده است اما بخشهاي بدون مهر و موم در دسترس اين آژانس خواهند بود و تهران اين اطمينان را مي دهد که در فعاليتهاي متفاوت با تعهد ايران استفاده نمي شود .

اين ديپلمات افزود : یک تعدادي از مندريل (شاه ميله) و قالب هايي که براي ساخت تجهيزات کليدي استفاده مي شوند به نطنز انتقال يافتند و اين بخشها و فولاد نيکل دار و آلومينيم با مقاومت بالا در سي و یک مي و اول ژون از سوي اين آژانس مهر و موم شدند . در نطنز و فرايند تکنیک دستگاههاي توازن افقي و عمودي همراه با گودالهاي تست سانتريفيوژ و همچنين قالب ها و وسايل اندازه گيري مهندسي که براي کنترل کيفي استفاده مي شوند توسط اين آژانس در نطنز مهر و موم شدند .

وي با تايد اينکه از فوريه سال 2004 ، اين آژانس از تعدادي کارگاههاي معرفي شده از سوي ايران به عنوان توليد کننده تجهيزات سانتريفيوژ P-1 بازديد کرده است ؛ گفت : در بيست و دوم مي سال 2004 ايران و آژانس در مورد پيشنهاد آژانس مبني بر اينکه ديدار بازرسان آژانس در خلال دوازده ماه آینده براي اثبات تعليق توليد تجهيزات سانتريفيوژ گازي در 9 سايت که از سوي ايران اعلام شد افزايش يابد به

توافق رسیدند . به دنبال این توافق بازدید از سه سایت DIO در خلال این هفته از سی و یک می سال 2004 آغاز گردید .

وی افزود : در رابطه با فرآوری ، این آژانس به اثبات استفاده و ساخت سلولهای داغ اعلام شده شامل تجهیزاتی که پیشتر در آزمایش جدا سازی پلوتونیم در TNRC ، ENTC ، کرج و اراک استفاده می شد مبادرت ورزید . علاوه بر این ، آژانس بازرسیهایی را انجام داده است و طراحی اطلاعات مربوط به شفاف سازی در JHL در حمایت از شفاف سازی فرآوری تعلیق انجام داده است .

ابراز شگفتی آژانس از تهیه قطعات و تولید پوششها و اجزای سانتریفیوژ P2 در دوره ای کمتر از یک سال

یک دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی با اشاره به سرفصل "مسائل حل نشده و گامهای آتی" در گزارش محمد البرادعی اعلام کرد : آژانس از تهیه قطعات و تولید پوششها و اجزای سانتریفیوژ P2 در دوره ای کمتر از یک سال در ایران ، ابراز شگفتی کرده است.

این دیپلمات درباره آنچه که در این گزارش از آن به عنوان "مسائل حل نشده و گامهای آتی" نام برده شده به وارد کردن و ساخت اجزای سانتریفیوژ P2 اشاره کرد و به "مهر" گفت : مقامات ایرانی پیش از این اعلام کرده بودند ایران به هیچ سانتریفیوژ P2 و یا اجزای مربوط به آن از خارج دسترسی پیدا نکرده بود اما همه اجزا را از جمله چرخه های مرکب را در کارگاههای یک شرکت خصوصی در تهران تولید کرده بود . ایران هم اکنون اعتراف کرده است که برخلاف این اظهارات پیشین ، تعدادی مغناطیس های مربوط به سانتریفیوژهای P2 را از تامین کننده های آسیایی وارد کرده است و علاوه بر این چرخه های مرکبی که در ایران تولید شده بودند در حقیقت در کارگاه دیگری در یک سایت DIO تولید شدند . در روز 30 می 2004 ، ایران اطلاعاتی را در مورد کمیته ها و منابع مغناطیس های وارد شده ، مواد خام و تجهیزات مربوط را به آژانس ارائه کرد . این اطلاعات هم اکنون بوسیله آژانس در حال بررسی است .

وی افزود : در پاسخ به سوالات بیشتری که توسط آژانس مطرح شد ، ایران همچنین اظهار داشته است که شرکت خصوصی از یک واسطه اروپایی در مورد تهیه مغناطیسهای 4000 با خصوصیتهای مناسب برای استفاده در سانتریفیوژهای P2 ما درخواستهایی داده بود. ایران همچنین اظهار داشت که عملاً هیچ مغناطیسی توسط شرکت خارجی به ایران آورده نشد به علاوه در بحثهایی که با آژانس در روز 30 می 2004 صورت گرفت ، مالک شرکت خصوصی اعتراف کرد که از واسطه در خواست تعداد بیشتر مغناطیسهای بالای 4000 را برای سانتریفیوژهای P2 کرده بود . وی اظهار داشت که به تعداد بیشتر مغناطیسها برای جذب کردن واسطه به اینکه سفارشات بیشتری در راه خواهد بود ، اشاره شده بود.

این دیپلمات با تاکید بر اینکه آژانس اطلاعات بیشتر و مفصلتری را در مورد واردات آیتمهای سانتریفیوژهای P2 و توضیحی در مورد اینکه چگونه چنین تلاشهایی برای تهیه قطعات با تحقیق کم دامنه سانتریفیوژ P2 بیان شده توسط ایران و برنامه توسعه R&D تطابق دارد ، در خواست کرده است ؛ گفت : نمونه هایی محیطی در کارگاه شرکت خصوصی که گفته می شود در آن اجزای سانتریفیوژ P2 تولید و آزمایش شده اند جمع آوری شدند . نتایج این نمونه ها باید بررسی شوند . از کارگاهی که چرخه های مرکب در آن تولید شدند در روز 30 می 2004 بازدید به عمل آمد .

به گفته وی در اثر تحقیقات صورت گرفته برای دستیابی به طرحهای سانتریفیوژ P2 و تواناییهای تکنیکی که در ایران در آن زمان وجود داشت ، متخصصان غنی سازی سانتریفیوژ سوالاتی در مورد این بیانیه ایران مبنی بر اینکه : اگرچه طرحها در سال 1995 تهیه شده بودند تا سال 2001 هیچ عملی بر روی سانتریفیوژهای P2 انجام نشده است و تست مکانیکی چرخه های مرکب P2 در سال 2002 آغاز شد . متخصصان همچنین در مورد صحت داشتن انجام تستهای سانتریفیوژ براساس طرحهای P2 که به تهیه قطعه هایی از خارج و تولید پوششها و اجزای سانتریفیوژ نیاز داشت ، در دوره ای کمتر از یک سال ابراز تردید کردند .

ظرفیت اصلی پروژه هسته ای اراک 72 تن آب سنگین در سال است

به گفته یک دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی ، در گزارش محمد البرادعی اعلام شده است که ظرفیت اصلی پروژه هسته ای اراک 72 تن آب سنگین در سال است . این دیپلمات در توضیح برنامه های آژانس درقبال راکتور آب سنگین به خبرنگار "مهر" گفت : به دنبال درخواست آژانس درباره تلاش ایران برای وارد کردن سلولهای داغ برای استفاده در راکتور تحقیقات هسته ای ایران که طبق برنامه ، ساخت آن از ژوئن سال 2004 آغاز می گردد و درخواستهایی برای طراحی اطلاعات مربوط به این سلولهای داغ ، ایران در اکتبر سال 2003 اعلام کرد که دو سلول داغ برای این طرح پیش بینی شده است ؛ اما نه طراحی این طرح و نه جزئیات مربوط به این ابعاد یا نقشه اولیه این سلولهای داغ در دسترس ما قرار نگرفت .

وی افزود : ایران بعداً اظهار داشت که برنامه های آزمایشی برای ساخت در اراک و ساخت اضافی سلولهای داغ برای تولید رادیو ایزوتوپهای پایدار دارد . با این وجود کشور دیگری اطلاعاتی در اختیار

آژانس قرار داد مبنی بر اینکه ایران در تلاش است تا دست مکانیکی برای سلول داغ تهیه کند با این مشخصات دیواره سلول داغ تقریباً به 1.4 متر می‌رسد بعدی که تا اندازه‌ای برای تولید ایزوتوپ‌هایی گفته شده زیاد است و بیشتر نشان دهنده نیاز به پرداختن به پس ماند سوختی است که البته آژانس در این باره تحقیقات بیشتری خواهد کرد .

این دیپلمات با اشاره به اینکه در آوریل سال 2004 این آژانس خواستار آخرین اطلاعات مربوط به طراحی IR-40r شد و همچنین دوباره در خواست اطلاعات مربوط به سلولهای داغ را عنوان کرد ؛ گفت : سیزدهم می سال 2004 ، آژانس اطلاعات مربوط به آخرین طراحی IR-40r را دریافت کرد . ایران در آخرین اطلاعات ارائه شده خود بیان داشت که به دلیل مشکلاتی که در رابطه با بدست آوردن اطلاعات فنی و خرید بعدی دست مکانیکی و پوشش پنجره‌ها و ساخت سلولهای داغ برای ایزوتوپهای پایدار وجود داشت نتوانست گزارش آن را ارائه دهد . در خلال بازدیدشان از تاسیسات تولید آب سنگین مربوطه که از بیست و دو می سال 2004 در دست احداث است بازرسان آژانس مطلع شدند که ظرفیت اصلی این برنامه هفتاد و دو تن آب سنگین در سال است اما فقط یک روند گیردر - سولفید با ظرفیت هشت تن آب سنگین ظرف شش ماه برای راه اندازی آماده می‌شود . دو ماه بعد از آن واحد دوم G-S آماده خواهد شد که ظرفیت شانزده تن آب سنگین در سال را تولید کند .

آژانس همچنان در حال بررسی اظهارنامه‌های هسته‌ای ایران است

یک دیپلمات نزدیک به آژانس بین المللی انرژی اتمی به استناد گزارش محمد البرادعی اعلام کرد : آژانس همچنان در حال بررسی اظهارنامه‌های مقدماتی پروتکل الحاقی است که بوسیله ایران در روز 21 می 2004 صادر شد.

وی به خبرنگار "مهر" گفت : همانگونه که توسط آژانس درخواست شده بود ، ایران اطلاعات طراحی تجدید نظر شده را در زمینه تاسیسات اصلی صادر کرده است . ایران همچنین اصلاحاتی در زمینه گزارشهای تغییر نوآوری ، گزارشهای توازن مواد و لیستهای نوآوری فیزیکی که آژانس درخواست کرده بود را آماده ساخته است . به هر حال تعدادی از اصلاحیه‌ها هنوز نیازمند بررسی هستند که این موضوع تا حدودی به دلیل نیاز به تخمین مقدار مواد هسته‌ای از بین برده شده در تجهیزات نطنز است.

وی با اشاره به بخش ضمیمه گزارش البرادعی ، درباره توافقنامه ان پی تی ، گفت : به نظر کارشناسان این آژانس توضیحات ارائه شده از سوی ایران به اندازه کافی به جزئیات نپرداخته شده و کاملاً ناکافی است . برداشت آژانس این است که ارائه یک پیشنهاد با توجیحات مناسب عرف استاندارد محسوب می‌شود و به عنوان بخشی از روند مورد تأیید برای چنین طرحهایی در TNRC به شمار می‌رود ؛ از این نظر آژانس از ایران خواست که تلاشهای خود را با توجه به قراردادن پیشنهادات با جزئیات بیشتر یا گزارشاتی در رابطه با تأیید داخلی طرح Po-210 بازنویسی کند .

وی در زمینه اجرای توافقنامه پادمانی ان پی تی در ایران تصریح کرد : کارشناسان ایرانی بیشتر احتمال می‌دهند ذراتی که توسط این آژانس در نمونه‌های محیطی گرفته شده ، ممکن است به دلیل نشت این مواد از بطریهای حاوی UF6 باشد . به دلایل فنی ، کارشناسان این آژانس این توضیحات را قابل قبول ندانستند و خواستار توضیحات بیشتری در این زمینه شدند .

به گفته وی در خلال دیدار آوریل سال 2004 از ایران ، مدیر کل دوباره در خواستهای این آژانس مبنی بر ارائه مدارک مربوط به منبع آلودگی رادیواکتیو را دوباره تکرار کرد. در بیست و یک ماه می 2004 مقامات ایرانی دوباره تأیید کردند که منبع آلودگی ناشی از آلودگی تولید شده از بطریهای UF6 می‌باشد و موافقت کردند که بدون تاخیر ، تاریخ دقیق این آلودگی و توضیح دقیقی در مورد پیامدهایی که در رابطه با این امر رخ داده است را در اختیار این آژانس قرار دهند .

این دیپلمات افزود : نمونه‌ها باید از مواد هسته‌ای تجهیزات برجیده شده در PFEP باشد ؛ هر چند در هفدهم و هیجدهم ماه می سال 2004 ، نمونه‌هایی از کپسولهای بزرگتر آلوده به UF6 که در سال 1991 به ایران وارد شده گرفته شد و این نمونه‌ها اخیراً مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و باید به زودی در دسترس قرار بگیرند . نمونه‌های محیطی که این آژانس در نطنز و کارگاه شرکت کالای الکتریک گرفت به ذرات اورانیم طبیعی ، LEU و HEU مربوط می‌شود که مسئله کامل کردن بیانیه ایران درباره فعالیتهای غنی سازی سانتریفوژ را خواسته است . در گزارش ماه مارس 2004 تعدادی از تناقضات و سوالات بی پاسخ باقی مانده که باید حل شود .

وی با اشاره به اینکه تجزیه و تحلیل نمونه‌های گرفته شده از تجهیزات سانتریفوژ ساخت داخل ، آلودگی ناشی از LEU را نشان می‌دهد ، گفت : در حالی که تجزیه و تحلیل نمونه‌های گرفته شده از تجهیزات وارداتی آلودگی LEU و HEU را نشان می‌دهد ، مشخص نیست که چرا تجهیزات انواع مختلف آلودگی را دارند ؛ زیرا ایران می‌گوید وجود اورانیم روی تجهیزات ساخت داخل بدلیل آلودگی تجهیزات وارداتی است .

وي افزود : انواعي از آلودگي اورانيوم پيدا شده در کارگاه شرکت کالاي الکتریک و فرايند تکنیک با نمونه هايي که در نطنز پيدا شده متفاوت است . هر چند ايران در اين زمينه گفته است که منبع آلودگي در هر دو مورد به تجهيزات سانتریفیوژ P-1 وارداتي مربوط مي شود . نمونه هاي محيطي نشان دهنده اورانيوم غني شده دويست و سي و پنج و سي و شش درصد است که از اتاقی در کارگاه شرکت کالاي الکتریک و از یک دستگاه توزين در فرايند تکنیک بدست آمده است که دوباره از کارگاه شرکت کالاي الکتریک پيدا شد ؛ در هر دو آنها به نظر مي رسد که آلودگي بيشتري از اثر مقدار آن مواد است . فقط اثرات ناچيز از اورانيوم غني شده سي و شش درصد از تجهيزات سانتریفیوژ P-1 وارداتي پيدا شده است . سطح آلودگي وجود بيشتري از اثر مقدار چنين موادي را نشان مي دهد .

به گفته اين ديپلمات ، اين آژانس نمونه هاي اهرمي بيشتري در تلاش براي حل دو سوال اول گرفته است . سوال اول اينکه چرا مواد آلوده در سانتریفیوژهاي ساخت داخل و وارداتي متفاوت است ؛ سوال دوم : چرا مواد آلوده در نطنز با نمونه هاي پيدا شده در کارگاه شرکت کالاي الکتریک و فرايند تکنیک متفاوت است ؛ نتايج هم اکنون در دسترس است و اين آژانس در روند تجزيه و تحليل يافته هاي خود قرار دارد .

وي افزود : وجود HEU سي و شش درصد در اتاقی در ساختمان شماره سه کارگاه شرکت کالاي الکتریک و از دستگاه توزين عمودي در فرايند تکنیک پيدا شد . وجود HEU گروه بزرگی از ذرات اورانيوم 235 سي و شش درصد است . در حقيقت عملاً هيچ ذرات ديگري شبیه به اين گروه که بر روي تجهيزات سانتریفیوژ وارداتي شناسايي شده است نيستند که بيانگر اين موضوع باشد که اين تجهيزات از منبع HEU سي و شش درصد نيستند و HEU سي و شش درصد که در اتاق مذکور و دستگاه توزين در برخي جهات شناسايي شده است . به گفته اين ديپلمات به استناد گزارش البرادعي ، اين موضوع نشان دهنده آن است که هيچ آلودگي مشابهي در رابطه با تجهيزات غني سازي سانتریفیوژ که لبيبي وارد کرده است وجود ندارد .

وي گفت : از زمان انتشار آخرين گزارش براي شوراي حکام ، اين آژانس و کشوري که گفته مي شود سانتریفیوژ هاي P-1 از آنجا وارد شده است در یک تلاش هميارانه در نتايج خاص تحليلگرانه شریک مي شوند . اين کشور به اين آژانس گزارش داده است که احتمال ندارد که همه مواد آلوده پيدا شده در ايران بتواند در اصل متعلق به کشورش باشد . اگر چه اين آژانس هنوز اجازه نيافته است از تجهيزات و موادي که از آن کشور وارد شده است نمونه برداري کند و کارکنان آژانس و مقامات اين کشور در مورد اقداماتي بحث و گفتگو کرده اند که با کسب تاييديه مستقل از سوي اين کشور ، آژانس اجازه خواهد يافت که با نتايج بدست آمده از اين کشور در مورد مسئله آلودگي به نتيجه گيرهايي دست يابد .

اين ديپلمات نزديک به آژانس در ادامه گفتگوي خود با "مهر" ، افزود : در چهارم ماه مي سال 2004 ايران اطلاعات بيشتري پيرامون نقل و انتقال تجهيزات وارداتي P-1 در اختيار آژانس قرار داد و اطلاعاتي مرکب از نتايج بدست آمده از نمونه هاي محيطي اخيرا در دسترس ما قرار گرفته است در اختيار اين آژانس قرار دارد . هرچند ايران هيچ اطلاعات جديدي درباره اصل تجهيزات P-1 يا هويت دلالاتي که اين تجهيزات را به نمايندگي از ايران تهيه کرده اند که در اگوست 2003 اين آژانس از ايران اطلاعاتي را در اين زمينه در خواست کرده بود ارائه نداد .

وي گفت : با ارائه نتايج تجزيه و تحليل نمونه هاي محيطي که در بالا ذکر شد از ايران خواسته شده است که اطلاعات بيشتري به خصوص با در نظر گرفتن اعلاميه اش که به اورانيوم غني شده بيش از 1.2 درصد اورانيوم 235 که در فناوري سانتریفیوژ استفاده شده بدان اشاره نشده در اختيار اين آژانس قرار دهد .

به گفته اين ديپلمات ، آژانس همچنين از سوي ايران دعوت شد که از دو محل در تهران بازديد کند . وي افزود : ايران اعلام کرده بود که اين محلها در برنامه سانتریفیوژ R&D و آزمايش مکانيکي روتورهاي (پروانه هاي) سانتریفیوژ بکار مي رفتند . در زمينه اين ديدارها ، نمونه هاي محيطي گرفته شد که نتايج آنها هنوز در دست انجام است . اين آژانس با کارکنان و پيمانکاران AEOI که اين آژانس معتقد است در برنامه غني سازي سانتریفیوژ دخالت داشتند مصاحبه کرد . هر چند اين آژانس اجازه نيافت از یک کارگاه صنعتي متعلق به سايت DIO که ايران از آن به عنوان توليد کننده روتورهاي مرکب سانتریفیوژ P-2 توصيف کرده است ، بازديد کند .

وي در ادامه گفت : در ژانويه سال 2004 ايران خبر داد که نقشه هاي سانتریفیوژ P-2 را از منابع خارجي در سال 1994 در يافت کرده و در سال 2002 برخي آزمايشات مکانيکي بدون استفاده از مواد هسته اي و با استفاده از روتورهاي ساخت داخل را انجام داده است . مقامات ايراني مي گویند که ايران هيچ سانتریفیوژ P-2 يا تجهيزات مربوط به آن از خارج خريداري نکرده و ايران اين تجهيزات را در داخل توليد کرده است .

وي تاكيد كرد : در شفاف سازي بعدي معلوم شد نقشه هاي P-2 در حدود 1995 دريافت شده است و هيچ كار واقعي تا سال 2001 آغاز نشده بود و آزمايش مكانيكي روتورهاي مركب سانترفيوژ P-2 درست در سال 2002 آغاز شد . كارشناسان غني سازي سانترفيوژ اين آژانس در مورد بيانیه ايران ابراز شك و ترديد کرده اند ؛ اينکه بعد از کسب نقشه هاي سانترفيوژ P-2 در حدود سال 1995 هيچ اقدام جدي تا سال 2001 آغاز نشده باشد و اينکه آزمايش مكانيكي روتور هاي مركب سانترفيوژ P-2 درست در سال 2002 آغاز شده است . اين كارشناسان همچنين در باره احتمال انجام چنين آزمايشاتي ابراز ترديد کرده اند که نيازمند تهيه قسمتهايي از خارج و ساخت پوشش و تجهيزات سانترفيوژ که همه اينها در ظرف مدتي کمتر از يكسال است صورت مي گيرد ، مي باشد .

به گفته اين ديپلمات ، طبق درخواست اين آژانس ، ايران به اين آژانس اجازه داد که به مدارکي که در آن به اصل نقشه هاي فني سانترفيوژ P-2 که از منابع دلالت خارجي دريافت شده اشاره دارد دسترسي يابد . طبق گفته هاي مقامات ايراني ، ايران هيچ کهي الکترونيکي از نقشه هاي سانترفيوژ P-2 دريافت نکرده است با بررسي اين نقشه ها کارشناسان سانترفيوژ اين آژانس به اين نتيجه رسيدند که اصل اين نقشه ها مانند آنهائي است که در اختيار لبيبي قرار دارد.

وي افزود : ايران در ادامه به اين آژانس خبر داد که در حقيقت تجهيزات مربوط به فعاليتهاي غني سازي سانترفيوژ P-2 را وارد کرده است و آژانس از ايران خواست که جزئيات مربوط به واردات اين تجهيزات و هر اطلاعات ديگري مربوط به تهيه آنها و تهيه هرگونه تجهيزات مربوطه ديگر را در اختيار اين آژانس قرار دهد . در بيست و هشتم مي سال 2004 ، ايران در پاسخ به اين درخواست بيان داشت که يک شرکت خصوصي در تهران که تجهيزات سانترفيوژ P-2 را ساخته بود از يک شرکت اروپايي خواسته بود که 3000-4000 مغناطيس که مخصوص استفاده در سانترفيوژ P-2 است را تهيه کند . ايران همچنين بيان داشت که هيچ مغناطيسي از سوي اين شرکت خارجي به ايران تحويل داده نشد اما مغناطيس هاي مربوط به سانترفيوژ P-2 از تامين کنندگان آسيائي تهيه شد .

ديپلمات يادشده گفت: اين آژانس همچنين قراردادي را که شامل AEOI با اين شرکت خصوصي که در بالا به آن اشاره شد براي انجام آزمايش مکانيکي روتورهاي مرکب براي سانترفيوژ P-2 را مورد بررسي قرار داد . يکي از شروط اين قرارداد اين بود که يک گزارش پيشرفت فني بوسيله پيمانکار آماده شود و به AEOI ارائه گردد . در پاسخ به درخواست آژانس براي دست يابي به اين گزارش که به فارسي نوشته شده ، ترجمه شفافي متن در اختيار اين آژانس قرار گرفت .

وي افزود : هر چند اين سند ، گزارش پيشرفت در مورد اين برنامه توسعه نبود ؛ اما يک گزارش فني در باره تئوري سانترفيوژ و نتايجي که به عنوان نتيجه مطالعات تئوريک بدست آمد ، بدست آژانس رسيد . هيچ جزئياتي نيز از اين گزارش که مرتبط به تعدادي سانترفيوژ مونتاژ شده و آزمايشات و نتايج چنين آزمايشاتي باشد ارائه نشد . پيمانکار ادعا کرد که وي هنوز با AEOI با توجه به دستمزدها اختلافاتي داشته و وي تمايلي براي ارايه اطلاعات ناپيدا و نامعلوم ندارد . اين اطلاعات با مقامات ايراني مورد بحث و گفتگو گذاشته شده و توضيحات بيشتري در خواست گرديده است .

در گزارش البرادعي هيچ نکته جديدي که ايران تا بحال آنرا مخفي کرده باشد به چشم نمي خورد
يک ديپلمات مستقر در مقر آژانس بين المللي انرژي اتمي با جمع بندي جزئيات گزارش مدير کل اين آژانس درباره پرونده فعاليت هاي هسته اي جمهوري اسلامي ، سرفصل نهايي و ارزيابي "Assessments" گزارش اخير را تشریح کرد.
وي با اشاره به مندرجات بند C بخش اصلي اين گزارش که با عنوان ارزيابي Assessments انتشار يافته ، اين نکته که هيچ يافته جديد ، اعلام نشده و پنهاني که ايران تا بحال آنرا مخفي کرده باشد در اين متن به چشم نمي خورد را مورد تاكيد قرار داد و به "مهر" گفت: در بند 43 اين گزارش با اشاره به پيشرفتهاي خوبي که در فعاليتهاي مورد توافق در زمان ديدار البرادعي از تهران در اوایل آوریل 2004 صورت گرفته ، آمده است: آژانس از اقدام اخير ايران در تهيه اظهارنامه هاي مقدماتي مربوط به پروتکل الحاقی استقبال مي کند . ايران با آژانس در تهيه دسترسي به اماکن مورد درخواست آژانس از جمله کارگاه هاي موجود در سايت هاي نظامي ، همکاري کرده است . اين مساله مورد استقبال است ؛ همانگونه که از توافق ايران براي تهيه ويزاهاي چند نفره به مدت يک سال براي بازرسان آژانس استقبال مي شود .

وي با اشاره به بند بعدي گزارش ، افزود : آژانس با اشاره به راستي آزمايي هاي خود درباره اجزاي تصميم ايران براي تعليق فعاليتهاي غني سازي و بازسازي ، آورده است : به هر حال ، اين وازرسي در برخي موارد به دليل بحثهاي مربوط به شرايط دسترسي به سايتهاي DIO - سازمان صنايع دفاعي - به تعويق افتاده است و هنوز به دليل توليد مداوم تجهيزات سانترفيوژ بوسيله برخي شرکتهاي خصوصي جامع نمي باشد . تصميم ايران براي ادامه دادن فعاليت با نسل UF6 در UCF از طريق انجام تستهاي گرم با درک قبلي آژانس در مورد گستره تصميم ايران براي تعليق متفاوت است .

این دیپلمات توجه آژانس به ادامه پیشروی در زمینه افزایش درک خود از برنامه هسته ای تهران را مورد اشاره قرار داد و گفت: در بند 45 گزارش، از تعدادی مساله حل نشده باقی مانده سخن به میان آمده که بر اساس آن به خصوص 2 مسئله برای درک میزان و طبیعت برنامه های غنی سازی ایران که پیش از این آشکار نبوده، کلیدی عنوان شده؛ پس از این بند آمده است: مسئله اول به منبع آلودگی HEU و LEU یافت شده در اماکن مختلف ایران مربوط می شود. همانگونه که در پاراگراف 27 بیان شد، اطلاعاتی که تاکنون بوسیله ایران تهیه شده اند برای حل این مسئله پیچیده کافی نبوده اند و ایران باید تمام تلاش خود را برای تهیه اطلاعات تکمیلی در مورد منبع اجزای آلوده که میتواند به حل مسائل حل نشده کمک کند، بکار گیرد. آژانس اطلاعاتی از دیگر کشورها دریافت کرده است که می تواند برای حل تعدادی از مسائل آلودگی مفید باشد و همزمان به درخواست از این کشورها برای به کار بردن تمام تلاش خود برای کمک به آژانس در حل این مسئله ادامه خواهد داد.

وی به استناد این گزارش، مسئله دوم قید شده در این سر فصل را میزان تلاشهای ایران برای وارد کردن، ساخت و استفاده از سانتریفوژها در دو طرح P1 و P2 عنوان کرد.

این دیپلمات گفت: در گزارش محمد البرادعی آمده است که آژانس درک کاملتری از گستره برنامه مربوط به سانتریفوژهای P1 و اماکن به کار بردن آنها به دست آورده است. به هر حال، اطلاعات مهم در مورد برنامه سانتریفوژ P2 مکرراً در خواست شده است و در برخی موارد سیل اطلاعات متناقض و متغیر همچنان ادامه دارد.

وی افزود: در بند 48 آمده که این مهم است که ایران با تهیه تمام اطلاعات مربوط و همچنین با تهیه دسترسی سریع به تمام سایتها، به طور فعالانه تلاش می کند تا به آژانس این امکان را بدهد که درک کاملی از برنامه غنی سازی ایران به دست آورد. ایران با به تعویق انداختن بازدیدهای اواسط مارس تا اواسط آوریل (از جمله بازدیدهای متخصصان سانتریفوژ آژانس از تعدادی از اماکن مربوط به برنامه غنی سازی سانتریفوژ P2 ایران) موجب تاخیر در جمع آوری نمونه ها و تحلیل آنها شد. همچنین مهم است که همه کشورهای دیگر که اطلاعات مربوط را دارند به سرعت چنین اطلاعاتی را به آژانس ارائه کنند. بستن دو مسئله مطرح شده در پاراگرافهای 46 و 47 پس از حدود دو سال از زمانیکه ایران برنامه هسته ای خود را فاش ساخت اهمیت اساسی برای توانایی آژانس برای دادن تضمین های لازم به جامعه جهانی در زمینه فعالیتهای هسته ای ایران دارد. این دیپلمات تصریح کرد که مدیرکل در پایان Assessments متعهد شده به جلسه ماه سپتامبر شورای حکام و یا حتی زودتر گزارش دهد.

متن کامل گزارش البرادعی به شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره ایران
جمعه 15 خرداد 1383 - 4 ژوئن 2004

خبرگزاری فارس: محمد البرادعی مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی گزارش خود را درباره برنامه هسته ای ایران به شورای حکام آژانس ارائه کرد.

متن کامل این گزارش که به اجرای موافقتنامه پادمانهای پیمان منع گسترش سلاحهای هسته ای در جمهوری اسلامی ایران پرداخته به این شرح است:

- 1_ شورای حکام در دیدار خود در ماه مارس 2004 گزارش ارائه شده توسط مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی در مورد اجرای توافقنامه بین جمهوری اسلامی ایران و آژانس برای اجرای پادمانهای مربوط به پیمان منع گسترش سلاحهای هسته ای (توافقنامه پادمانها) را بررسی کرد. این گزارش در 24 فوریه سال 2004 منتشر شد و شامل گاهشماری از وقایع از نوامبر 2003، خلاصه فعالیتهای تأییدی آژانس و ارزیابیهای اخیر و گامهای بعدی بود.
 - 2_ در ماه مارس 2004، شورای حکام آژانس قطعنامه GOV/2004/21 را پذیرفت که در آن تشخیص داده شد، مدیر کل گزارش داده است ایران فعالانه با آژانس در ایجاد دسترسی به مکانهای مورد تقاضای آژانس همکاری کرده اما همکاری ایران در موارد مورد تقاضا، دارای نقص بوده است و از ایران خواسته شد به ادامه و افزایش همکاری خود خصوصاً در ارائه سریع و فعالانه اطلاعات دقیق و صحیح در مورد همه جنبه های فعالیتهای هسته ای کنونی و گذشته اش مبادرت کند.
- از امضای پروتکل الحاقی به توافقنامه پادمانها استقبال شد، از ایران خواسته شد سریعاً آن را تصویب کند؛ به درک شورای حکام از این موضوع اشاره شد که با توجه به ارتباطی که با مدیر کل آژانس در 10 نوامبر 2003 برقرار شد، ایران به طور داوطلبانه خود را به اقدام در جهت اجرای پروتکل از آن تاریخ متعهد می داند و تأکید شد که پایبندی ایران به ضرب الاجل تعیین شده برای اظهارنامه های که در بخش سوم پروتکل به آن اشاره شد، از اهمیت برخوردار است.

اعلام شد که در قطعنامه‌های 12 سپتامبر 2003 و 26 نوامبر 2003 شورای حکام، از ایران خواسته شده است همه فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی و فرآوری خود را به حالت تعلیق درآورد؛ اعلام شد که تصمیمات داوطلبانه 29 دسامبر 2003 و 24 فوریه 2004 ایران گام‌های مثبتی در این زمینه بوده است؛ از ایران خواسته شد اجرای این تعهدات را به همه فعالیت‌های این چینی خود در سراسر ایران گسترش دهد؛ از مدیر کل خواسته شد اجرای این گام‌ها را مشخص کند.

توضیح داده شد که ایران همان گونه که در گزارش مدیر کل به تفصیل آمده است در اظهارنامه 21 اکتبر 2003 خود که قرار بود «دید کاملی از فعالیت‌های هسته‌ای ایران» و «گاهشمار کاملی از دستگاه‌های سانتریفوژ تحقیقاتی و توسعه‌ای» بدهد به داشتن طرح‌های دستگاه سانتریفوژ P2، تحقیقات مربوطه، تولید و فعالیت‌های آزمایشی مکانیکی از سوی ایران اشاره‌ای نشده و مدیر کل آژانس نیز از این موضوع به عنوان «نگرانی جدی خصوصاً با توجه به اهمیت و حساسیت این فعالیت‌ها» یاد کرد.

به نگرانی مدیر کل آژانس در مورد هدف فعالیت‌های ایران مربوط به آزمایشات تولید و استفاده خاص از پلوتونیوم 210 با توجه به نبود اطلاعات در تکمیل بیانیه‌های ایران در این خصوص اشاره شد.

از ایران خواسته شد همه گام‌های لازم را برای حل همه مسائل مهم، سریعاً و فعالانه بردارد که این مسائل شامل آلودگی کارگاه شرکت کالای الکتریک و نطنز به اورانیوم غنی شده درجه پائین (LEU) و اورانیوم غنی شده درجه بالا (HEU)، مساله تحقیق در مورد ماهیت غنی‌سازی ایزوتوپ لیتری ایران و مساله آزمایشات تولید پلوتونیوم 210 است.

از این موضوع استقبال شد که آژانس در حال تحقیق در مورد منابع و ریشه‌های تهیه این تکنولوژی و تجهیزات مربوطه و مواد هسته‌ای و غیرهسته‌ای یافته شده در ایران است، بر این نکته تأکید شد که همکاری نزدیک، کامل و سریع همه کشورهای ثالث با آژانس در شفاف‌سازی مسائل مهم در مورد برنامه هسته‌ای ایران لازم است که شامل بدست آوردن تکنولوژی هسته‌ای از منابع خارجی می‌شود. از هر گونه همکاری با آژانس در این زمینه استقبال شد.

تصمیم گرفته شد تا اجلاس ماه ژوئن و پس از دریافت گزارش بعدی مدیر کل آژانس، تحقیق در مورد پیشرفت در بررسی اظهارنامه‌های ایران و چگونگی پاسخگویی به موارد حذف شده اشاره شده در بالا به تعویق بیفتد و این موضوع همچنان در دستور کار باقی بماند.

3_ در قطعنامه GOV/ 2004/21، شورای حکام همچنین از مدیر کل خواست در مورد مسائل بالا و اجرای آن و قطعنامه‌های پیشین در مورد ایران پیش از پایان ماه مه برای بررسی توسط شورای حکام در ماه ژوئن گزارش دهد یا در صورت امکان زودتر گزارش دهد.

این گزارش که شامل گاه‌شمار از ماه مارس 2004 است، مسائل مهم و گام‌های بعدی و خلاصه‌ای از ارزیابی اخیر آژانس و یک ضمیمه از فعالیت‌های تأییدی آژانس در پاسخ به آن تقاضا، ارائه شده است.

الف _ گاه شمار از ماه مارس 2004

4_ سوم ماه مارس 2004، آژانس به ایران اطلاع داد که قصد دارد از مرکز غنی‌سازی سوخت آزمایشی در نطنز بازرسی و از دیگر مکانها در ایران دیدار کرده و بین روزهای 13 و 18 مارس 2004 گفت و گو‌هایی را در مورد برنامه هسته‌ای ایران داشته باشد.

روز 12 مارس 2004، ایران به آژانس اینگونه پاسخ داد که «با توجه به دلایل معقولی مانند عدم دسترسی به پرسنل مورد نیاز در بازرسیها در زمان پیشنهاد شده که هفته آخر اوایل سال جدید در ایران است، بازرسی‌ها باید تا نیمه دوم آوریل 2004 به تعویق بیفتد.» آژانس در همان روز از ایران خواست سریعاً در به تعویق انداختن بازرسی‌ها و دیدارها تجدید نظر کند.

5_ پنجم ماه مارس 2004، آژانس یادداشتی را از ایران دریافت کرد مبنی بر آنکه «دستورات برای اجرای تصمیمات داوطلبانه پذیرفته شده توسط ایران در 24 فوریه 2004 صادر و طراحی برای اجرای این دستورالمعل آغاز شده است» اما با توجه به این موضوع که «ما به تعطیلات سال نو ایرانیان نزدیک می‌شویم» اعلام تعلیق این اقدامات می‌تواند از 10 آوریل 2004 آغاز شود. همچنین به آژانس اطلاع داد که بازرسی در مورد PFEP می‌تواند در 29 ماه مارس 2004 انجام شود. بازرسی در آن تاریخ انجام شد.

7_ ششم آوریل 2004، مدیر کل آژانس و مقامات ارشد آن در تهران با خاتمی، رئیس جمهوری، آقازاده، رئیس سازمان انرژی اتمی، روحانی، دبیر شورای امنیت ملی، خرازی، وزیر امور خارجه ایران برای بحث در مورد مسائل اجرایی پادمانها گفتگو کردند.

در این گفتگوها مقامات ایرانی با شفاف‌سازی همکاری با آژانس در مورد تعدادی مسائل مهم توافق کردند که توسط مدیر کل آژانس مشخص شده و مربوط به پیشرفت در قطعنامه صادره در خصوص این مسائل پیش از اجلاس ماه ژوئن شورای حکام است.

8_ این دیدارها که از ابتدا برای اواسط ماه مارس 2004 برای گفت‌وگو در مورد برنامه هسته‌ای ایران برنامه‌ریزی شده بود بین 12 تا 23 آوریل برگزار شد.

این ماموریت همچنین شامل دیدار کارشناسان تکنولوژی سانتریفوژ از تعدادی از مکانهای مربوط به فعالیت‌های غنی‌سازی P2 ایران بود این افراد همچنین از تعدادی از کارگاه‌های خصوصی به منظور تشخیص تعلیق مونتاژ دستگاه‌های سانتریفوژ و تولید خانگی قطعات سانتریفوژ در این مکانها دیدار کردند به دلیل اینکه در این زمان هیچ توافقی نمی‌توانست در مورد چگونگی دسترسی به کارگاه‌های

تولید قطعات سانتریفوژ در مکانهای متعلق به سازمان صنایع دفاعی صورت بگیرد، آژانس هیچ گونه فعالیت تأییدی در آن مکانها انجام نداد.

9_ 15 آوریل 2004، معاون مدیر کل آژانس در امور پادمانها در وین با آقای زمانیان، مدیر کل وزارت امور خارجه ایران برای بحث در مورد چگونگی دسترسی آژانس به مکانهای متعلق به سازمان صنایع دفاعی بحث کرد اگر چه در آن زمان هیچ توافقی حاصل نشد.

10_ 20 و 21 آوریل 2004، آژانس با یک هیات ایران به ریاست آقای ناصری، مشاور ویژه دولت ایران به منظور بحث در خصوص مسائل مربوط به دیدار 6 آوریل مدیر کل از ایران شامل چگونگی دسترسی آژانس به مکانهای متعلق به سازمان صنایع دفاعی ایران دیدار کرد.

11_ بین 24 آوریل و پنجم ماه مه 2004، آژانس بازرسی‌هایی را از رآکتور تحقیقاتی تهران، TRR آزمایشگاههای چند منظوره جابرین حیان، (JHL) تاسیسات تبدیل اورانیوم (UCF) و آزمایشگاه تولید سوخت (FFL) انجام داد.

علاوه بر این بازرسیها، گفتگوهای نیز در مورد آزمایشات سابق تبدیل اورانیوم ایران صورت گرفت.

12_ 26 آوریل 2004، آژانس به ایران اطلاع داد که نیازهای آژانس برای تشخیص مستقل تعلیق داوطلبانه تولید داخلی تجهیزات غنی سازی سانتریفوژ ایران در مکانهای متعلق به سازمان صنایع دفاعی چیست و آژانس به این موضوع نیز اشاره کرد که پیش از آنکه تأییدی صورت بگیرد آژانس نیاز به تأیید این موضوع دارد که ایران با اقدامات مشخص شده توسط آژانس موافق است.

13_ 27 آوریل 2004، آژانس نتایج بررسیها در مورد نمونه‌های گرفته شده در مرکز تحقیقات هسته‌ای تهران (TNCR) و مرکز تکنولوژی هسته‌ای اصفهان (ENTC) را به اطلاع ایران رساند. این اطلاعات همچنین شامل نتایج نمونه‌های محیطی گرفته شده در ژانویه 2004 در برخی کارگاههای مربوط به تولید قطعات سانتریفوژ P2 بود. آژانس همچنین اظهار نظراتی را در مورد اطلاعات داده شده توسط ایران در خصوص آزمایشات جداسازی پلوتونیم ارائه کرد.

14_ در نامه‌ای به تاریخ 29 آوریل 2004، ایران به آژانس اطلاع داد که قصد دارد آزمایشات دقیقی را در مورد خط تولید UF6 در UCF انجام دهد. هفتم ماه مه 2004، آژانس به ایران اطلاع داد که با توجه به استفاده از مقدار زیادی مواد هسته‌ای، آزمایشهای رادیواکتیوی UCF با گاز UF6 از نظر تکنیکی منجر به تولید مواد سوختی برای روند غنی سازی می‌شود.

ایران در نامه‌ای به تاریخ 18 ماه مه 2004 به آژانس اطلاع داد که «تصمیم اتخاذ شده برای تعلیق موقت و داوطلبانه بر مبنای درک تعریف شده و روشنی صورت گرفته که شامل تعلیق تولید UF6 نمی‌شود.»

15_ از هشتم تا 12 ماه مه 2004، بازرسان غنی‌سازی لیزری آژانس با هدف مرور سابقه برنامه غنی سازی لیزری و بررسی صحت و کامل بودن اظهارنامه‌های ایران با توجه به این برنامه به ایران آمدند.

16_ بین 14 تا 23 ماه مه، بازرسان آژانس فعالیتهای تأییدی را در مورد تجهیزات سانتریفوژ در نطنز با توجه به تعلیق انجام داده، نمونه‌هایی را از UF6 وارداتی گرفته و از کارخانه تولید آب سنگین در اراک دیدن کردند.

17_ از 15 تا 17 ماه مه 2004، با توجه به درخواست ایران، آژانس دو کارمند فنی خود را از بخش پادمانها به ایران فرستاد تا توضیحاتی را در مورد مفاد و نحوه آمادگی و اجرای اظهارنامه‌های مربوط به بخش 2 و 3 نمونه پروتکل الحاقی به توافقنامه‌های پادمانها ارائه دهند.

18_ در 21 ماه مه 2004، یک هیات ایرانی به ریاست آقای ناصری با مقامات آژانس برای بحث در مورد وضعیت مسائل مطرح شده با مدیر کل در دیدار ششم آوریل 2004 وی از تهران، دیدار کرد. در نتیجه این دیدار، ایران و آژانس توانستند روز بعد در مورد پیشنهاد آژانس برای دیدارهای مستمر در 12 ماه آینده از تعلیق تولید تجهیزات غنی سازی سانتریفوژ گازی در 9 مکان اعلام شده توسط ایران که در این فعالیتهای شرکت داشتند، به توافق برسند.

19_ روز 21 ماه مه 2004، ایران اظهارنامه‌های اولیه مربوط به پروتکل الحاقی‌اش را ارائه کرد. در این اظهارنامه‌ها ایران به آژانس اعلام کرد پروتکل الحاقی را در 18 دسامبر 2003 امضا کرده و تصمیم گرفته است این پروتکل را «برای اعتمادسازی با توجه به بند 17 پروتکل» به طور داوطلبانه اجرا کند، این اظهارنامه‌ها «پیش از زمان تعیین شده یعنی 18 ژوئن 2004 بنا به تقاضای دبیر کل در دیدار ماه آوریل 2004 از ایران» ارائه می‌شود. ایران همچنین اعلام کرد آماده سازی این اظهارنامه‌ها «با زمان محدود، هرگونه تلاش منطقی برای فراهم کردن اطلاعات برای آژانس به اندازه‌ای که صحیح و منطبق با اجرای پروتکل باشد» انجام شده و این اظهارنامه‌ها «در صورت لزوم می‌تواند شفاف‌سازی و توضیح داده شود.»

20_ 28 ماه مه 2004، مدیر کل بار دیگر با یک هیات ایرانی به ریاست آقای ناصری به منظور گفتگو در مورد مسائل مهم باقیمانده، دیدار کرد.

21_ 29 ماه مه 2004، در آغاز دیدار پنج روزه از ایران، بازرسان آژانس بحثهایی را با مقامات ایرانی در مورد برنامه سانتریفوژ P2 و فعالیتهای انجام شده مربوط به تأیید تعلیق در کارگاههای متعلق به سازمان صنایع دفاعی و نطنز انجام دادند.

ب_ مسائل باقیمانده و گامهای بعدی

#وارد کردن و ساخت تجهیزات سانتریفوژ P2

22- همانطور که در گزارش پیشین مدیر کل به شورای حکام (GOV/2004/11) اشاره شد مقامات ایرانی پیش از این اعلام کرده بودند این کشور هیچ دستگاه سانتریفوژ P2 یا تجهیزات آن را از خارج تهیه نکرده و همه تجهیزات از جمله پره‌های مرکب را در یک کارگاه یک شرکت خصوصی در تهران تولید کرده است. ایران اکنون اعلام کرده است که علیرغم اظهارات پیشین خود برخی از مغناطیس‌های مربوط به سانتریفوژهای P2 را از آسیای‌ها خریده و پره‌های مرکبی که در ایران تولید شده‌اند در واقع در یکی دیگر از کارگاه‌های مربوط به سازمان صنایع دفاعی تولید شده است.

روز 30 ماه مه 2004، ایران اطلاعات را در مورد مقدار و منابع مغناطیس‌های وارداتی، مواد خام و برخی تجهیزات مربوطه در اختیار آژانس قرار داد. این اطلاعات اکنون توسط آژانس تحت بررسی قرار دارد.

23- در پاسخ به سوالات بعدی آژانس، ایران همچنین اعلام کرد که این شرکت خصوصی تقاضاهایی را با دلالت اروپایی برای خرید چهار هزار مغناطیس با خصوصیات مناسب برای استفاده در دستگاه‌های سانتریفوژ P2 ارائه داده است اما هنوز هیچ مغناطیسی از طریق این دلالتان به ایران منتقل نشده است.

علاوه بر این در بحث‌هایی که 30 ماه مه 2004 با آژانس صورت گرفت صاحب این شرکت خصوصی اعلام کرد که وی به دلالت احتمال خرید تعداد بیشتری مغناطیس سانتریفوژ بیش از چهار هزار عدد را گفته است. وی بیان کرد تعداد بیشتر مغناطیس‌ها برای جذب این دلالت عنوان شده است.

24- آژانس خواستار اطلاعات جزئی‌تر در مورد واردات تجهیزات سانتریفوژ P2 از ایران شده و اینکه چگونه تلاش‌های مربوط به خرید که در پاراگراف 23 بالا اشاره شده با برنامه تحقیق و توسعه سانتریفوژ P2 ایران که حجم آن کوچک اعلام شده، تطابق دارد.

25- نمونه‌های محیطی در کارگاه شرکت خصوصی که گفته می‌شود تجهیزات سانتریفوژ P2 در آن تولید و آزمایش می‌شده است جمع‌آوری شده و اعلام و نتایج آن قریب‌الوقوع است. کارگاهی که پره‌های مرکب در آن تولید می‌شد روز 30 ماه مه 2004 مورد بازدید قرار گرفت.

26- با توجه به سرمایه‌گذاری که در بدست آوردن طرح‌های سانتریفوژ P2 و توانایی‌های تکنیکی موجود در ایران شده است، کارشناسان غنی‌سازی سانتریفوژ آژانس برخی سوالات را در مورد بیانیه ایران مطرح کرده‌اند که اگرچه این طرح‌ها در سال 1995 به دست آمده است اما هیچ کاری در مورد سانتریفوژهای P2 تا سال 2001 انجام نشده و آزمایش مکانیکی پره‌های مرکب P2 در سال 2002 آغاز شده است. این کارشناسان همچنین در مورد امکان انجام آزمایشات سانتریفوژ بر پایه طرح‌های P2 که نیاز به خرید قطعات از خارج و تولید تجهیزات سانتریفوژ و ریخته‌گری دارد در دوران اعلام شده که کمتر از یک سال است، ابراز تردید کرده‌اند.

#منبع آلودگی

27- همانطور که در گزارش‌های پیشین مدیرکل اشاره شد، ایران اعلام کرده است (LFH) و (HEV) یافته شده در نطنز و شرکت کالای الکتریک و فرآیند تکنیک مربوط به آلودگی قطعات سانتریفوژ P2 وارداتی است. ایران اخیراً اطلاعات دیگری را در مورد محل‌هایی در این کشور که تجهیزات و قطعات سانتریفوژ P1 به آنها برده شده و همچنین برخی جداول زمانی مربوطه، ارائه کرده است.

با توجه به پیچیدگی اطلاعات ارائه شده از سوی ایران که مربوط به جابجایی‌های داخلی قطعات می‌شود کارشناسان آژانس فکر نمی‌کنند که این اطلاعات به حل مسأله آلودگی کمک کند مگر آنکه اطلاعات بیشتری در مورد منبع این قطعات ارائه شود. آژانس ابتدا در آگوست 2003 خواستار ارائه اطلاعات در مورد منبع این قطعات شد. در حالی که ایران اعلام کرده است منبع این تجهیزات را نمی‌داند و این در حالی است که برخی از دلالتان را شناسایی کرده است.

28- آژانس به بحث با کشوری که معتقد است بیشتر تجهیزات غنی‌سازی سانتریفوژ متعلق به آن است و با آنان که دلالت این قضیه بودند، ادامه می‌دهد. اطلاعاتی که در این بحث‌ها به دست می‌آید ممکن است در حل برخی مسائل مربوط به آلودگی مفید باشد. اگرچه اطلاعات دیگری خواسته شده و برای تشخیص اینکه این اطلاعات بر پایه اطلاعاتی باشد که اخیراً فراهم شده که احتمال آن وجود ندارد، نمونه برداری لازم است تا آژانس قادر به تشخیص این امر باشد که آلودگی 36 درصدی اورانیوم 235 در کالای الکتریک و فرآیند مربوط به تجهیزات وارد شده از کشور مورد مشورت است. دیگر توضیحات ممکن برای این آلودگی از طریق ارتباط با دیگر کشورها در حال بررسی آژانس است.

29- آژانس همچنین در حال بررسی نتایج اخیر نمونه‌های بدون هماهنگی گرفته شده، به منظور حل مسائلی از این دست است که چرا آلودگی در سانتریفوژهای تولیدی و وارداتی متفاوت است و چرا آلودگی در PFEP در نطنز با آنچه در کارگاه شرکت کالای الکتریک و فرآیند تکنیک به دست آمده، متفاوت است.

30- آژانس همچنین خواستار اطلاعات بیشتر از ایران در مورد آلودگی UF6 در ساختمان TRR و TNRC است.

#طرح UCF

31- همانطور که در GOV /2004/11 اشاره شد، ایران اعلام کرده است که UCF بر اساس يك تعداد طرح‌ها و ديگر اسناد طراحي از يك منبع خارجي در اوایل دهه 1990 ساخته شده است. براي ارزیابی صحت این اظهارات، کارشناسان آژانس این اسناد را با قطعات ساخته شده UCF مقایسه کردند. این کارشناسان نتیجه‌گیری کردند اسناد ارائه شده به طور کلی با طرح اصلی UCF همخوانی دارد غیر از دو مورد: روند خالص‌سازی سنگ اورانیوم و روند تولید فلز اورانیوم. سازمان انرژی اتمی ایران در این موارد از اسناد طراحي استفاده نکرده و از روند تحقیق و توسعه در TNRC استفاده کرده است.

#آزمایشات تبدیل اورانیوم

32- کارشناسان آژانس به تلاش‌های خود برای تایید اظهارات ایران که هیچ آزمایشات تبدیل اورانیوم مقدماتی علاوه بر آزمایشات آزمایشگاهی انجام نشده است، ادامه می‌دهند. ایران در حمایت از این اظهارات خود توضیحات در مورد همه مواد هسته‌ای در JHL را تکمیل کرده و گزارش‌های دقیق هسته‌ای بررسی شده‌ای را به آژانس ارائه داده است. این در حالی است که آژانس خواستار اطلاعات دیگر از سوابق همزمان این آزمایشات شده است که به تایید اظهارات ایران در مورد مواد هسته‌ای تولید شده و منهدم شده به عنوان زباله هسته‌ای، کمک می‌کند.

ارزیابی نهایی از این موضوع نیز بستگی به تحقیقات نمونه‌برداری دیگر دارد.

#قابلیت‌های جداسازی ایزوتوپ لیتری فرار اتمی

33- ایران پیش از این اعلام کرده است که قابلیت اتمی که مورد استفاده در آزمایشگاه‌های جداسازی جامع (CSL) در دهه 1990 بوده است با استفاده از چند میلی‌گرم در روز انجام می‌شد و این تجهیزات قابلیت غنی‌سازی اورانیوم تا سطح سه درصد اورانیوم 235 را داشته است (GOV /2003/75). با همکاری ایران، کارشناسان غنی‌سازی لیتری آژانس توانستند تایید کنند اظهارات ایران در مورد توانایی هسته‌ایش درست است. اگرچه در طول دیدار ماه مه 2004 کارشناسان آژانس از ایران این کشور گزارشات آزمایشگاهی را ارائه کرد که نشان می‌داد متوسط سطوح غنی‌سازی لیتری که در این مقادیر کوچک به دست آمده بین 8 تا 9 درصد و برخی نمونه‌ها دقیقاً 15 درصد بوده است. این گزارشات آزمایشگاهی تحت بررسی قرار دارند.

#طرح‌های هسته رادیواکتیو در راکتور تحقیقات هسته‌ای ایران

35- همانطور که در گزارشات پیشین دبیر کل (GOV/2004/11) و (GOV/2003/75) اشاره شد، آژانس سوالاتی را در مورد نبود طرح‌های هسته رادیواکتیو در طراحي‌های انجام شده در راکتور تحقیقات هسته‌ای ایران (IR-40) مطرح کرده است. ایران در اظهارنامه 13 ماه مه 2004 خود در مورد اطلاعات طراحي به روز شده برای IR _ 40 آورده است با توجه به مشکلات مربوط به بدست آوردن اطلاعات فنی و خرید پنجره‌های حفاظدار، ساخت هسته‌های رادیواکتیو برای رادیو ایزوتوپها با عمر طولانی دیگر در دستور کار نیست.

#آزمایشات جداسازی پلوتونیم

36- با توجه به آزمایشات جداسازی پلوتونیم، آژانس متوجه شد که ایران پلوتونیم تولید شده را دست کم گرفته است. اگرچه مقادیر تولید شده تنها در حد چند میلی‌گرم است. آژانس همچنین دریافت که سن پلوتونیم در محلول‌ها کمتر از 12 تا 16 سال اعلام شده است. مقامات ایرانی در مورد سن آن به بیانیه‌های قبلی اشاره می‌کنند اما با تکرار بررسی خود موافقت کرده‌اند.

آژانس همچنین دریافت که برخی از اورانیوم طبیعی در معرض اشعه قرار گرفته در برخی نمونه‌ها، که مسؤول این تاسیسات آن را آیدین _ 131 معرفی کرده، در سال 2003 به آژانس اعلام شده بود. بررسی نهایی این مساله هنوز در حال انجام است.

تدارک اصلاحات مورد تقاضا و اطلاعات مربوط به طراحي انجام شد.

37- همانطور که آژانس خواسته است ایران اطلاعات مربوط به طراحي تصحیح شده‌ای را با توجه به تاسیسات خاص ارائه کرده است. ایران همچنین اصلاحاتی را با توجه به گزارشات تغییر ابتکاری، گزارشات متعادل ماده و فهرست بندی ابتکاری فیزیکی بنا به خواسته آژانس فراهم کرده است. اگر چه همانطور که در گزارش مدیر کل به اجلاس ماه مارس (GOV/2004/11) آمده است برخی از تصمیمات هنوز با توجه به نیاز برای ایجاد مقادیری ماده هسته‌ای در تاسیسات نظنز تحت بررسی است.

#پروتکل الحاقی

38- آژانس در حال بررسی اظهارنامه اولیه مربوط به پروتکل الحاقی ارائه شده توسط ایران در 21 ماه مه 2004 است.

#بررسی منابع و مبداهای فروش تجهیزات هسته‌ای

- 39- همانطور که شورای حکام در قطعنامه (GOV/2004/21) تقاضا کرده است آژانس به پیگیری تحقیقات خود در زمینه منابع تکنولوژی تبدیل و غنی‌سازی و تجهیزات مربوط و مواد هسته‌ای و غیر هسته‌ای ادامه داده و در این زمینه از همکاری تعدادی از کشورهای عضو بهره برده است. مدیر کل اطلاعات بیشتری را در زمان خود در خصوص نتایج این تحقیقات به اطلاع شورای حکام می‌رساند.
- 40- آژانس به انجام فعالیت‌های تأییدی خود با توجه به تحقیق غنی‌سازی و فرآوری در TNRC لشگرآباد، اراک، کالای الکتریک، نطنز و UCF ادامه می‌دهد و در آن مکانها تاکنون هیچ فعالیتی مغایر با تعهدات داوطلبانه ایران مشاهده نکرده است. ایران همچنین اعلام کرده است تولید قطعات سانتریفوژ را از 9 آوریل 2004 به حال تعلیق در آورده است. آژانس قادر به تأیید این مطلب در سه کارگاه بوده است اما سه کارگاه متعلق به شرکت‌های خصوصی به تولید خود ادامه داده و اعلام می‌کنند برای تعلیق یا انقضای قراردادها، سازمان انرژی اتمی خسارت کافی را به آنها پرداخته است. به علاوه در 21 ماه مه 2004 آژانس از سه کارگاه سازمان صنایع دفاعی دیدار نکرده بود زیرا در مورد چگونگی دسترسی به این مکانها هنوز با ایران به توافق نرسیده است. اکنون توافقنامه با ایران در مورد این چگونگی‌ها مشخص شده و سه کارگاه سازمان صنایع دفاعی قرار است در هفته منتهی به 31 ماه مه 2004 بازدید شود. تا زمان ارائه این گزارش، دو سایت از سه سایت بازدید شده است.
- 41- باید توجه شود برخی فعالیت‌های مربوط به تعلیق مانند تولید تجهیزات که تشخیص آنها سخت است و تضمین‌هایی که آژانس می‌تواند به هدف ایجاد اعتماد بدهد از ماهیت متفاوتی نسبت به موارد قابل دسترسی با توجه به کشف انحراف مواد هسته‌ای برخوردار است. بنابراین در حالی که بررسی بیشتر محل‌های اعلام شده ممکن است اما باید تعادلی میان هزینه و منافع حاصله از این بررسی‌ها ایجاد شود.
- 42- ایران به آژانس اعلام کرده است که اخیراً آزمایشات حساسی را در UCF انجام داده است که منجر به تولید UF6 در آینده نزدیک شود. ایران اعلام کرده است که تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های غنی‌سازی شامل تعلیق تولید UF6 نمی‌شود.

ج- ارزیابی

- 43- پیشرفت خوبی در اقدامات مورد توافق در دیدار مدیر کل از تهران در اوایل آوریل 2004 به وجود آمده است. آژانس از ارائه اظهارنامه‌های اولیه ایران مربوط به پروتکل الحاقی استقبال می‌کند. ایران با آژانس در فراهم کردن دسترسی به مکانهای مورد تقاضای آژانس شامل کارگاه‌های واقع در سایت‌های نظامی همکاری کرده است. این مورد نیز همانند اعطای ویزای یک ساله با ورودی‌های متعدد (multiple-entry) به بازرسان مخصوص آژانس مورد استقبال است.
- 44- آژانس توانسته است اجرای تصمیم ایران برای تعلیق فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی و فرآوری را تأیید کند. با این حال این تأیید در برخی موارد به دلیل بحث در مورد چگونگی دسترسی به سایت‌های سازمان صنایع دفاعی با تأخیر مواجه شد و هنوز هم به دلیل ادامه تولید تجهیزات سانتریفوژ توسط برخی شرکت‌های خصوصی جامع نیست. تصمیم ایران برای ادامه تولید UF6 در UCF از طریق انجام آزمایشات رادیواکتیو با درک قبلی آژانس از تصمیم ایران در مورد تعلیق متفاوت است.
- 45- آژانس به پیشرفت در کسب درکی جامع از برنامه هسته‌ای ایران ادامه می‌دهد اما برخی مسائل هنوز باقی مانده‌اند. دو مورد به طور خاص کلید درک گستردگی و ماهیت برنامه غنی‌سازی ایران بوده است که پیش از این اعلام نشده بود.
- 46- اولین مورد مربوط به منبع آلودگی اورانیوم غنی شده درجه بالا و اورانیوم غنی شده درجه پایین است که در مکان‌های مختلف در ایران یافت شده است. همانطور که در بند 27 بالا اشاره شد، اطلاعاتی که تا به امروز توسط ایران فراهم شده است برای حل این موضوع پیچیده کافی نبوده و ایران باید هر تلاشی را برای هرگونه اطلاعات دیگر در مورد مبدا تجهیزاتی که در حل مسائل باقی مانده می‌تواند مفید باشد، انجام دهد. آژانس برخی اطلاعات را از دیگر کشورها دریافت کرده که ممکن است در حل برخی سوالات مربوط به آلودگی کمک کند و به درخواست از آن کشورها برای انجام هر تلاشی برای کمک به آژانس در حل این مشکل ادامه می‌دهد.
- 47- مساله دوم میزان تلاش‌های ایران برای واردات، تولید و استفاده از دستگاه‌های سانتریفوژ طرح P-1 و P2 است. آژانس درک بیشتری از گستردگی برنامه مربوط به سانتریفوژهای P-1 و مکان‌های استفاده از آنان بدست آورده است. اگر چه اطلاعات مهم در مورد برنامه سانتریفوژ P2 اغلب نیاز به تقاضاهای مکرر داشت و در برخی موارد منجر به مواجه شدن با اطلاعات متغیر یا ضد و نقیض شده است.
- 48- مهم است که ایران همکاری فعالی با آژانس به منظور بدست آوردن درک کامل از برنامه غنی‌سازی ایران با فراهم کردن همه اطلاعات مربوطه و دسترسی سریع به همه سایت‌ها مربوطه، داشته باشد، به تعویق انداختن دیدارهای اواسط ماه مارس به اواسط آوریل از سوی ایران که شامل دیدار

کارشناسان سانتریفوژ آژانس از تعدادی از مکانهای مربوط به برنامه غنی‌سازی سانتریفوژ P2، منجر به تاخیر در بدست آوردن نمونه‌های محیطی و تجزیه آنها شده است. همچنین مهم است که همه کشورهای دیگر دارای اطلاعات مربوطه، سریعاً این اطلاعات را به آژانس منتقل کند. حل دو مساله مطرح شده در بندهای 46 و 47 پس از گذشت تقریباً دو سال از آشکار شدن برنامه اعلام نشده ایران برای آژانس، مهمترین مساله برای توانایی آژانس در اطمینان دادن به جامعه بین‌الملل در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران است.

49- مدیر کل آژانس در اجلاس شورای حکام در سپتامبر 2004 یا زودتر در يك زمان مناسب گزارش بعدی خود را ارائه خواهد کرد.